

**Kanakoirakerho – Hönshundssektionen ry
Pointterijaos**

**Jalostuksen tavoiteohjelma
2026–2030**

POINTTERI

Hyväksytty rotujärjestön yleiskokouksessa [XX.XX.XXX]
SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt [XX.XX.XXXX]

SISÄLLYS

1. YHTEENVETO	3
2. RODUN TAUSTA	5
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA.....	7
4. RODUN NYKYTILANNE.....	9
4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja.....	9
4.2. Sukusiitos	11
4.3 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet	16
4.3.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta	16
4.3.2 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa.....	16
4.3.3 Käyttö- ja koeominaisuudet	19
4.3.4 Kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen	31
4.3.5 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta	33
4.4 Terveys ja lisääntyminen.....	33
4.4.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet	33
4.4.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet	38
4.4.3 Yleisimmät kuolinsyyt	39
4.4.4 Lisääntyminen	40
4.4.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet	41
4.4.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä	41
4.5. Ulkomuoto	41
5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA.....	45
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	47
6.1 Jalostuksen tavoitteet	47
6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille	48
6.3 Rotujärjestön toimenpiteet	49
6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin.....	50
6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta	51
7. LÄHTEET	52
8. LIITTEET	53

1. YHTEENVETO

Pointteri on monipuolinen, keskikokoinen metsästyskoira, jolla lähes aina on voimakas luontainen seisontataipumus riistalle. Sitä käytetään kanalintujahdissa niin pellolla, tunturissa kuin metsässä. Pointteri on pääsääntöisesti helposti koulutettava ja englantilaisen kanakoiraetiikan mukainen metsästys vaatii hyvin koulutetun koiran. Toimiva pointteri on nopea, kestävä ja tehokas metsästäjä. Luonteeltaan pointteri on kotona rauhallinen ja ystävällinen perhekoira, mutta metsällä vilkas ja energinen metsästyskumppani. Pointteri tarvitsee runsaasti liikuntaa suoriutuakseen vaativasta metsästyskäytöstä. Vaikka pointteri on ensisijaisesti metsästyskoira, voi sen kanssa harrastaa myös muun muassa agilitya, noseworkia, tokoa ja rallytokoa. Kaikki tämä kehittää ja lujittaa yhteistyötä ohjaajan kanssa.

Pointtereita on rekisteröity maahamme (vuonna 2023) yhteensä 1673 koiraa ja vuonna 2023 uusia rekisteröintejä 43 koiraa, ja rotu lukeutuu Suomessa harvalukuisten rotujen joukkoon. Vuositasolla rekisteröintejä tehdään n. 25–60 pentua. Kasvatustyö on näin ollen pienimuotoista ja pentueita tehdään lähinnä tarpeen mukaan. Rodun kasvatustoiminta on maassamme jakautunut valitettavasti kahteen, toisistaan poikkeavaan käyttötarkoitukselinjaan. Enemmistö maassamme kasvatetuista pointtereista edustaa metsästyslinjaa, mutta myös niin sanottua näyttelylinjan koiria kasvatetaan vuosittain muutamia pentueita. Pointteri on terve rotu ja vain harvoin huono terveys aiheuttaa metsästyskäytössäkään ongelmia.

Tämä on järjestyksessä neljäs pointtereille Kennelliiton ohjeen mukaan kirjoitettu jalostuksen tavoiteohjelma (JTO). Edellisten JTO-kausien keskeisenä tavoitteena on ollut jalostustyön ohjaamisen käytännön toimenpiteiden kriittinen tarkastelu. Tämän JTO-kauden 2026–2030 tavoitteena on kriittisen tarkastelun ohella jalostustyön ohjaamisen käytännön toimenpiteiden kehittäminen. Suomessa pointteri vaikuttaa edelleen terveeltä rodulta ja sen alkuperäisen käyttötarkoituksen mukaiset käyttöominaisuudet on kyetty esiintyneistä haasteista huolimatta säilyttämään hyvin. Samaan lopputulokseen olemme päätyneet sen omistajille suunnatun terveysluonnekyselyn tuloksien perusteella, jonka Kanakoiraerho ry:n pointterijaos suoritti kesän 31.7.2024 mennessä. Lähtökohdat JTO-kauden 2026–2030 tavoitteiden toteuttamiselle ovatkin hyvät.

Uhkana Suomen pointterikannalle on rodun pieni populaatio, joka on myös pohjoismaisesti verrattuna varsin suppea. Toisaalta rodun rekisteröinneissä ei ole ollut nähtävissä suuria muutoksia vuosien seurannassa, joten populaation pienuus on vakiintunut kysynnän ja tarjonnan tasapainotilaan. Tässä tilanteessa onkin perimään toivottavien ominaisuuksien ylläpitäminen ja samalla mahdollisten negatiivisten ominaisuuksien torjuminen jalostusvalinnoissa suuri haaste ja asettaa kasvatustyölle myös selkeän moraalisen velvoitteen. Geenipohjan laajentaminen sekä rodun populaation maltillinen kasvattaminen tulee olemaan yksi jalostuksen keskeisimmistä tavoitteista. Tavoitteeseen päästäkseen tulee tuontikoirien jalostuskäyttöä lisätä, sukusiitosaste tulee säilyttää keskiarvoltaan alhaisena ja samoja verilinjoihin tulee toistaa mahdollisimman harkiten, samalla lisäten linjavariaatioita jalostuskoirien valinnoissa.

Toisena uhkana suomalaiselle pointterijalostukselle pidetään rodun jakautumista metsästys- ja näyttelylinjoihin. Pointteri on seisovaksi kanakoiraaksi jalostettu rotu ja metsästyskäytön tulisi olla pääasiallinen käyttötarkoitus ja ohjata aina jalostustoimintaa.

Ilmiasultaan ja ominaisuuksiltaan toisistaan voimakkaasti poikkeavien linjojen hallitsematon kehittyminen ei ole toivottavaa. Linjoja risteyttämällä saattaisimme saada laajuutta geenipohjaamme, mutta menettäisimme samalla arvokkaimmat geneettisesti siirrettävät ja säilytettävät käyttöominaisuudet. Näin olen rodun suotuisan kehityksen kannalta genotyypin säilyttäminen puhtaasti metsästyslinjaisena, nähdään rodun jalostuksen tavoiteohjelman mukaisena myös tulevaisuudessa.

Tämän jalostuksen tavoiteohjelman tarkoituksena on koota yhteen oleellinen tieto rodusta, sen taustoista, sekä jalostuksen suunnittelussa ja toimeenpanossa tarvittavista osatekijöistä. Ohjelman avulla voidaan ohjata rodun kehitystä haluttuun suuntaan ja näin pyrkiä säilyttämään ja edistämään rodulle tyypillisiä ominaisuuksia. Rotukohtainen tavoiteohjelma antaa tärkeää tietoa suomalaisten pointtereiden nykytilasta ja tulevaisuuden näkymistä niin rodun kasvattajille, harrastajille kuin muille rodusta kiinnostuneille.

2. RODUN TAUSTA

Seisovia koiria käytettiin Etelä-Euroopan maissa jo 1200-luvulla. Niitä kutsuttiin braccoiksi. Pointterin katsotaan kehittyneen näistä koirista. Pointteria on totuttu pitämään yhtenä vanhimmista metsästyskoiraroduista. Pointteri-nimi on kuitenkin suhteellisen uusi, sillä ensimmäisen kerran se mainitaan vasta vuonna 1732 nimettömän kirjailijan teoksessa "The Gentleman Farrier".

Pointteri on kehittynyt itsenäiseksi roduksi vähitellen, usean vuosisadan aikana. Määrätietoinen jalostus, jonka lopputuloksena syntyi tämän päivän pointteri, toteutettiin pääasiassa Englannissa 1700-luvun ja 1800-luvun aikana. Tavoitteena oli risteytyksien avulla muodostaa sekä ulkomuodoltaan että käyttöominaisuuksiltaan yhtenäinen rotu. Aluksi tehtiin yhdistelmiä niin sanotun espanjalaisen pointterin ja spanielin sekä setterin kanssa. Tulokset eivät kuitenkaan tyydyttäneet. Nykyinen pointteri, englantilainen pointteri, kehitettiin noin sadan vuoden aikana, risteyttämällä espanjalainen pointteri kettukoiran, vihikoiran, vinttikoiran, mastiffin ja mahdollisesti bulldogin kanssa. 1800-luvun risteytykset voidaan jakaa kahteen pääryhmään; kettukoira- ja vinttikoiralinjaan.

Pointterit Suomessa

Vanhimmat perimätietoon nojaavat viittaukset suomalaisista kanakoirista sijoittuvat vasta 1860-lukuun. Tuon ajan pointterit olivat peräsin tsaarin hovista Venäjältä ja jonkin verran myös Ruotsista. Varsinainen käänne jalostuslinjauksessa tapahtui Diarmid -nimisen mustan pointteriuoksen myötä, josta käynnistyi vuosikymmenien jalostustyö. Pelkistetysti voidaan sanoa, että suomalaisen pointterikannan kantakoiria ovat Diarmid ja sen jälkeläiset. 1910-luvun lopulla Suomen pointterikanta käsitti noin sata rekisteröityä koiraa. Näistä 90 %:lla oli Diarmid-linjainen isä ja noin 50 %:lla molemmat vanhemmat olivat Diarmidin jälkeläisiä. Vinttikoiralinja oli siis yleisestä trendistä poiketen saanut suomalaisessa pointterikannassa tukevan jalansijan. Kettukoiralinjaisia pointtereita esiintyi Suomessa melko vähän vuosina 1910–1930.

Suomalainen pointterikanta on 1930-luvulta alkaen nykypäiviin saakka perustunut hyvin voimakkaasti pohjoismaisen jalostusaineuksen käyttöön. Jalostusyksilöiden tuonnit pohjoismaiden ulkopuolelta ovat olleet yksittäisiä ja vaikutuksiltaan vähäisiä. Pohjoismaihin onkin syntynyt 1920-luvulta alkaen oma pointterikantansa, jossa vielä 1950-luvulle saakka alkuperäiset kettukoira- ja vinttikoiralinjat toimivat jalostusvalintojen taustalla. Voimakkaimmin kettukoira-linjan perimästä pitivät kiinni tanskalaiset niin sanotun Hertha-linjan pointterikasvattajat. Pohjoismainen pointterikanta on toiminut 2000-luvulle siirryttäessä kiihtyvällä vauhdilla pointterijalostuksen alueellisena kokonaisuutena, jolloin ei varsinaisesti voida puhua kansallisista linjoista ja niiden jalostustyöstä. 1990-luvulta lähtien rodun jalostukseen on vaikuttanut enenevässä määrin tuontikoirien osuuden jatkuva kasvu. Myös Manner-Euroopasta, kuten Italiasta, Espanjasta ja Saksasta. Tuotujen koirien osuus jalostuskäytössä on lisääntynyt. Laajemmassa mittakaavassa eri risteytys- ja jalostuslinjat ovat siis sekoittuneet eurooppalaiseksi pointteriperimäksi, jossa on kuitenkin pyritty säilyttämään rodun alkuperäiset käyttöominaisuudet hyvällä tasolla. Voidaan siis todeta, että pointtereiden jalostus on saanut entistä selvemmin pohjoismaisia ja kansainvälisiä vaikutteita. Tämän voidaan jatkossa olettaa myös laajentavan rotumme geenipohjaa. Tuontiyksilöiden kohdalla tärkeää on, että tunnemme riittävän hyvin ja laajasti jalostukseen

käyttämämme koirien taustat ja terveystiedot. Rodun jalostushistoriasta voidaan todeta, että hyvät yksilöt ovat linjasiitosten sekä onnistuneiden ulkosiitosten tuloksia.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Englantilaisten kanakoirien rotujärjestö Kanakoirakerho - Hönshundssektionen ry on Pohjoismaiden vanhin rotujärjestö. Se perustettiin 11.5.1901 Finska Kennelklubbens ensimmäiseksi osastoksi nimellä Finska Kennelklubbens Hönshundssektion. Vuonna 1935 perustettiin Suomen Kanakoirakerho ry, johon liittyivät lähinnä suomenkieliset. Finska Kennelklubbens Hönshundssektion ja Suomen Kanakoirakerho yhdistyivät vuonna 1983. Yhdistyksen nimeksi tuli tällöin Kanakoirakerho - Hönshundssektionen ry (KKK-HHS ry). Nykyään Kanakoirakerho - Hönshundssektionen ry toimii valtakunnallisella tasolla Suomen Kennelliiton alaisena rotujärjestönä ja edustaa FCI ryhmä 7:n englantilaisia kanakoirarotuja, pointtereita ja settereitä. Kanakoirakerho - Hönshundssektionen ry:n toimiva organisaatio muodostuu hallituksesta, rotujaoksista sekä eri tehtäviin nimetyistä toimikunnista.

Yhdistyksen jäsenmäärä on kasvanut vuoteen 2014 (645 jäsentä) saakka ja sen jälkeen hiukan laskenut. Vuonna 1980 jäseniä oli 170, vuonna 2018 jäsenmäärä oli 546 henkilöä ja vuonna 2023 oli 549 jäsentä. Yhdistyksen tarkoituksena on järjestää kokeita ja kilpailuja jalostustyön tueksi settereiden ja pointtereiden käyttöominaisuuksien selvittämiseksi ja parantamiseksi. Toiminnan painopiste on kuluneen sadan vuoden aikana ollut selkeästi koetoiminnan kehittämisessä, mutta myös näyttelytoiminta on kuulunut kerhon aktiivisen mielenkiinnon kohteisiin. Kanakoirien jakaantuminen näyttely- ja käyttölinjoihin on herättänyt jäsenet puolustamaan Kennelliiton jalostusstrategian hengessä rakenteeltaan tervettä, vaativaan metsästyksen soveltuvaa kanakoiratyyppiä. Jokaisella rodulla on KKK-HHS ry:n sisällä rodun harrastajien esittämä ja yhdistyksen hallituksen nimeämä jaostoimikunta. Jaostoimikunnat ovat vastanneet 1990-luvun alusta alkaen rotukohtaisesti kunkin rodun jalostuksen ohjauksesta. Käytännössä rotujaokset järjestävät edustamansa rodun harrastajille omia koulutuspäiviä ja kilpailuja, seuraavat rodun kehitystä muun muassa terveys- ja luonnekyselyin, ylläpitävät pentuvälitystä sekä yhteistyötä Pohjoismaisten sisarjärjestöjen kanssa.

Jäsenyys KKK-HHS ry:ssä

KKK-HHS ry:llä on useita eri jäsenmuotoja. Yhdistyksen jäsenet ovat koe-, vuosi-, perhe-, vapaa-, kirjeenvaihtaja- tai kunniajäseniä. Yksityinen henkilö voidaan hyväksyä koe- tai vuosijäseneksi kirjallisen hakemuksen perusteella. Koejäseneksi hyväksytään kaikki rotujärjestön jäsenyydestä kiinnostuneet. Koejäsen on oikeutettu kaikkiin rotujärjestön tarjoamiin palveluihin kuten kerhon julkaisuihin, jalostusneuvontaan, osallistumiseen koulutustapahtumiin ja koetoimintaan, samalla tavalla kuin muutkin jäsenet. Koejäsenellä on, äänioikeutta lukuun ottamatta, kaikki samat etuudet kuin vuosijäsenelläkin. Koejäsenen osallistuttua kanakoirien koetoimintaan (ei tulosvaatimusta) hänet voidaan hyväksyä vuosijäseneksi ilman uutta hakemusta. Osallistumista rodunomaiseen kokeeseen on haluttu pitää varsinaisen jäsenyyden ehtona siksi, että päätösvalta rodun alkuperäistä käyttötarkoitusta vaalivassa rotujärjestössä pysyisi jatkossakin niillä, joilla on asiaan harrastusta.

KKK-HHS ry:n jalostustoimikunta

Tiedon tarpeen ja määrän kasvaessa katsottiin 2000-luvulla tarpeelliseksi muodostaa kaikkien rotujen yhteinen jalostustoimikunta jaosten rinnalle. Toimikunta perustettiin yleiskokouksessa maaliskuussa 2012. Jalostustoimikunnan tehtävänä on parantaa ja yhtenäistää tiedonhankintaa roduistamme, sekä toimia jaosten ja Kennelliiton yhteistyöelimenä jalostukseen liittyvissä asioissa. Päävastuu rotukohtaisesta jalostuksen ohjauksesta kuuluu edelleen rotujaoksille, jolloin yhteisen jalostustoimikunnan tavoitteena on tarjota tähän työkaluja ja tiedonhankintamenetelmiä. Vuodesta 2015 on ollut käytössä sähköinen jalostustietokanta, joka tavoitteena on tarjota ajan tasalla olevaa ja keskitettyä faktatietoa koiriemme terveys- ja käyttöominaisuuksista.

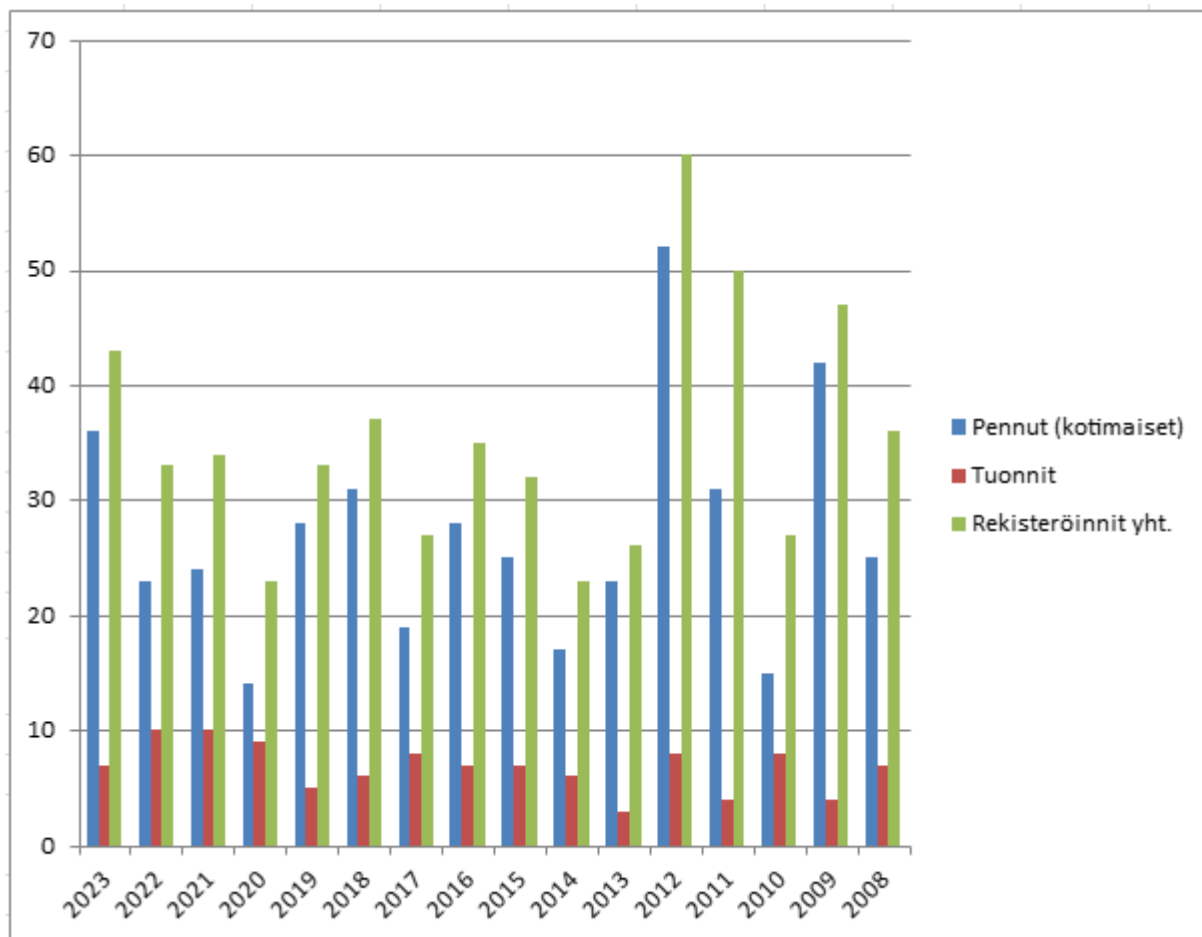
4. RODUN NYKYTILANNE

Tässä osiossa arvioidaan rodun tilannetta Kennelliiton Koiranet-jalostustietojärjestelmän avulla. Tavoitteena on tilastojen avulla hahmottaa rodun elinvoimaa, kehitystä ja toisaalta uhkia.

4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja

Pointterikanta Suomessa on rekisteröintimäärien perusteella pysynyt pitkäaikaisessa seurannassa suhteellisen samalla tasolla. Merkittävää vaihtelua ei ole esiintynyt, joskin minimissään pentueita tehdään vuosittain vain muutama, mutta maksimissaankin alle kymmenen. Rekisteröintimäärillä mitattuna pointteri lukeutuu maassamme harvalukuisten rotujen joukkoon, toisin kuin muissa Pohjoismaissa tai Keski-Euroopassa. Rodun alkuperäisen käyttötarkoituksen perusteella rodun voidaan katsoa jakautuneen maassamme kahteen toisistaan merkittävästi poikkeavaan linjaan: metsästys- ja ei-metsästyslinjaan, jota kutsutaan myös näyttelylinjaksi. Erot linjojen välillä näkyvät selvemmin yksilöiden rakenteellisissa eroissa sekä geneettisessä käyttäytymisessä.

Metsästyslinjainen pointteri on rakenteeltaan kevyempi, sopusuhtaisempi ja pienempi kuin ei-metsästyslinjainen pointteri. Metsästyslinjaisen pointterin olemus viestii usein voimaa, nopeutta ja kestävyyttä. Rodun käyttöominaisuuksia testataan rodulle suunnatuissa taipumus- ja metsästyskoemuodoissa. Näiden koetilastojen perusteella, jota voidaan pitää perusteltuna mittaristona käyttöominaisuuksia arvioitaessa, ainoastaan metsästyslinjainen pointteri omaa rodun käyttötarkoituksen mahdollistavan genetiikan, ollen pääosin edustettuna koekäyntitilastoissa ja erityisesti palkitsemistilastoissa.

Kuva 1. Pentujen rekisteröinti määrät vuosina 2008–2023. (Suomen Kennelliiton Koiranetjalostustietojärjestelmä)

Perinnöllinen monimuotoisuus

Rodun perinnöllinen monimuotoisuus tarkoittaa sen geeniversioiden (alleelien) runsautta. Puhutaan myös jalostuspohjan laajuudesta. Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suojaa monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta. Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jossa geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin. Jalostus ja perinnöllinen edistymisen ovat mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua.

Suurilukuinenkin koirarotu on monimuotoisuudeltaan suppea, jos vain pientä osaa rodun koirista ja sukulinjoista on käytetty jalostukseen tai jos rodussa on koiria, joilla on rodun yksilömäärään nähden liian suuret jälkeläismäärät. Tällaiset koirat levittävät haitalliset mutaatioalleelinsa vähitellen koko rotuun, jolloin jostakin yksittäisestä mutaatiosta saattaa syntyä rodulle uusi tyyppivika tai -sairaus. Vähitellen on vaikea löytää jalostukseen koiria, joilla ei tätä mutaatiota ole.

Ihannelilanteessa jalostukseen käytetään koiria tasaisesti rodun kaikista sukulinjoista. Ihannelilanteessa jalostukseen käytetään puolet syntyvistä koirista, tai pentuekoko huomioiden se rodun osuus, joka saadaan jakamalla luku 2 rodun keskimääräisellä pentuekokoalla. Jos rodun pentuekoko on vaikkapa 5, jalostukseen tulisi käyttää 40 %

rodun koirista. Monimuotoisuutta turvaava rajoitus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa 5 % ja suurilukuisissa 2–3 % suhteessa rodun neljän vuoden rekisteröinteihin. Jos rodussa rekisteröidään neljän vuoden aikana keskimäärin 1000 koiraa, ei yksittäinen koira saisi olla vanhempana useammalle kuin 20–50 koiralle. Yhdessäkään rodussa ei yhdellä yksilöllä saisi olla enempää kuin 100 jälkeläistä. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4–6 % suhteessa neljän vuoden rekisteröinteihin (MMT Katariina Mäki 5.8.2013).

4.2. Sukusiitos

Sukusiitoksessa pentueen vanhempina käytettävät koirat ovat keskenään sukua. Sukusiitoksena pidetään serkusten, tai läheisempien sukulaisten yhdistämistä. Sukusiitos kasvattaa riskiä perinnöllisten sairauksien esilletuloon.

Tutkimuksissa on todettu sukusiitoksen haittavaikutusten alkavan näkyä eläimen sukusiitosasteen ylittäessä 10 %. Silloin todennäköisyys hedelmällisyyden ja elinvoiman heikkenemiseen kasvaa, ja nähdään esimerkiksi lisääntymisvaikeuksia, pentukuolleisuuden nousua, pentujen epämuodostumia, vastustuskyvyn heikkenemistä sekä tulehdusalttiutta. Ilmiötä kutsutaan sukusiitostaantumaksi. Jos sukusiitosaste kasvaa hitaasti monen sukupolven aikana, haitat ovat pienemmät kuin nopeassa sukusiitoksessa eli lähisukulaisten yhdistämisessä.

Sukusiitosasteen suuruus riippuu laskennassa mukana olevien sukupolvien määrästä, joten vain sellaisia sukusiitosasteita voi verrata keskenään, jotka on laskettu täsmälleen samalla sukupolvimäärällä. Jalostuksessa suositellaan neljästä viiteen sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 %. (MMT Katariina Mäki 5.8.2013)

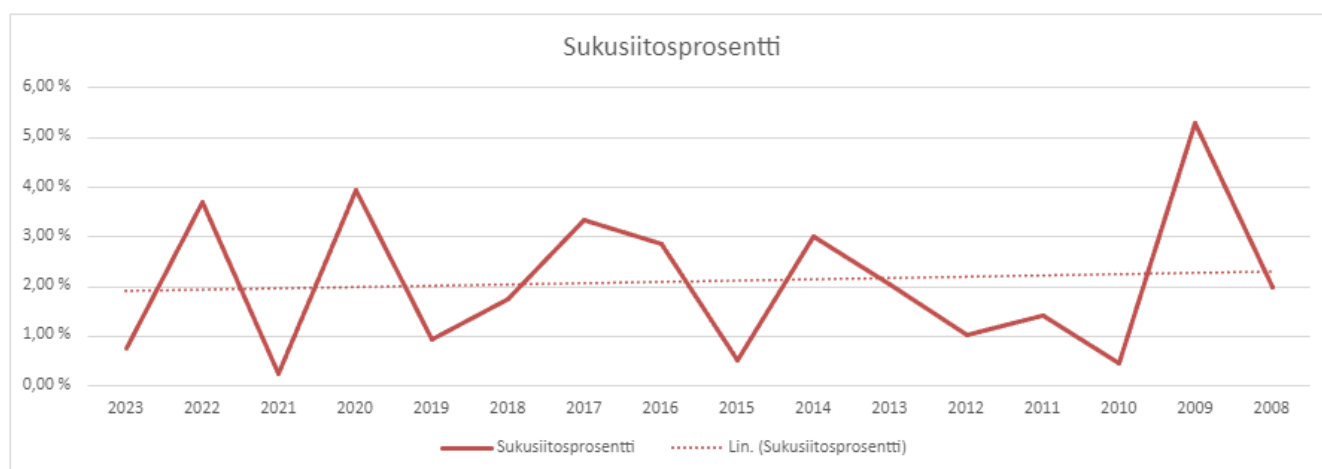
Taulukko 1. Vuositilasto – rekisteröinnit. (Suomen Kennelliiton Koiranet-jalostustietojärjestelmä)

Vuositilasto - rekisteröinnit											
	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Pennut (kotimaiset)	36	23	24	14	28	31	19	28	25	17	23
Tuonnit	7	10	10	9	5	6	8	7	7	6	3
Rekisteröinnit yht.	43	33	34	23	33	37	27	35	32	23	26
Pentueet	4	4	4	2	4	4	2	4	3	2	3
Pentuekoko	9,0	5,8	6,0	7,0	7,0	7,8	9,5	7,0	8,3	8,5	7,7
Kasvattajat	4	4	4	2	4	4	2	4	3	2	3
jalostukseen käytetyt eri urokset											
- kaikki	4	4	3	2	4	4	2	4	3	2	3
- kotimaiset	1	1	1	1	1	1		3	1	2	
- tuonnit			2			1	2				
- ulkomaiset	3	3	0	1	3	2	0	1	2	0	3
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 3 kk	7 v 4 kk	5 v 1 kk	6 v 1 kk	5 v 7 kk	6 v 11 kk	4 v 9 kk	6 v 6 kk	3 v 3 kk	8 v 5 kk	6 v 5 kk
jalostukseen käytetyt eri nartut											
- kaikki	4	4	4	2	4	4	2	4	3	2	3
- kotimaiset	4	4	3	2	2	3	2	2	2	2	2
- tuonnit			1		2	1		2	1		1
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	6 v	6 v 4 kk	4 v 2 kk	5 v 3 kk	4 v 7 kk	3 v 6 kk	6 v 9 kk	6 v 5 kk	4 v 2 kk	6 v 2 kk	6 v 4 kk
Isoäidit	8	7	7	4	7	7	4	8	6	4	6
Isoäidit	8	7	7	4	7	8	4	8	6	4	6
Sukusiitosprosentti	0,76%	3,69%	0,23%	3,93%	0,93%	1,75%	3,35%	2,86%	0,51%	3,02%	2,05%

Pointtereiden rekisteröintimäärässä ei ole seurantajaksolla nähtävissä kovinkaan suuria muutoksia, vaan rekisteröinnit noudattavat vakiintunutta 2–5 pentueen rekisteröintiä vuosittain. Määrän voidaan katsoa vastaavan rodun kysyntää, vaikkakin määrän toivotaan kasvavan maltillisesti geenipohjan laajuuden ja rodun elinvoimaisuuden

säilyttämiseksi. Pointterin kohdalla ongelmana ei näytä olevan jalostuskäyttö liian nuorella iällä, osin pikemminkin päinvastoin. Jalostukseen käytettyjen koirien keski-ikä on kohtalaisen korkea. Tämän selittää pitkälti se, että jalostukseen valikoituu koiria, joilla odotetaan olevan näyttöä periytyvien käyttöominaisuuksien suhteen. Niiden saavuttaminen saattaa viedä koiralta 2–4 vuotta, minkä jälkeen jalostuskäytöstä vasta päätetään. Toisaalta jalostuskäytön korkea ikä harvoin tuottaa ongelmia lisääntymisessä, joten tulosta ei pidetä merkittävänä ongelmana.

Rodun taulukossa esiintyvä sukusiitosaste on aliarvio todellisesta, koska se on laskettu puutteellisen sukupolvitiedon mukaan. Keskimääräistä sukusiitosprosenttia 2,09 % voidaan kuitenkin pitää rodun populaatioon nähden siedettävänä. Kennelliiton suositusta 4–5 sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen 6,25 % ylittäviä yhdistelmiä rodussa toteutetaan harkiten ja kasvattajien tietoisuus sukusiitoksen riskeistä on tilastotiedonkin ansiosta kasvanut ja parantunut. Linja- ja sukusiitosyhdistelmät perustellaan tärkeiden ja suotuisien käyttöominaisuuksien talteenotolla. Tätä voidaan pitää rodun kehityksen kannalta hyvänä perusteena, mutta samalla tulee muistaa, että seuraavien sukupolvien kohdalla geenipohjan laajentaminen on elinvoiman ja terveyden säilymisen kannalta ehdoton edellytys.

Kuva 2. Sukusiitosprosentti vuosina 2008–2023.

Jalostuskoirien käyttömäärät

Kennelliiton suositus harvalukuisten rotujen ylärajaksi yksittäisen koiran siitoskäytölle on 2–3 pentuetta tai 5 % laskettuna neljän vuoden rekisteröintimäärästä. Pointtereiden keskimääräinen rekisteröintimäärä neljän vuoden tarkastelujaksolla (2019–2023) oli 33,2 pentua vuodessa ja kymmenessä vuodessa 33,30 pentua/vuosi.

Seurantajaksolla eniten käytetyllä uroksella Hirvasvuopion Obelixilla oli kaksi pentuetta, joista 15 rekisteröityä pentua. Laskettaessa siten, että viiden vuoden rekisteröintimääränä käytetään rodun keskimääräistä vuosirekisteröintimäärää (25,75) kerrottuna neljällä, saadaan prosenttiosuudeksi Hirvasvuopion Obelixille 15 %. Seurantajakson aikana kaikkiaan 12 urosta on käytetty tuottamaan 50 % ajanjakson pennuista. Seurantajakson eniten käytetty narttu oli Riekkokirhveen Freyja, jolla oli kahdesta pentueesta yhteensä 19 rekisteröityä pentua eli 19 % seurantajakson pennuista. Seurantajakson aikana 11 narttua on käytetty tuottamaan 50 % ajanjakson

pennuista. Luvut ylittävät edelleen selvästi Kennelliiton suosituksen. Uroksen osalta prosentti on laskenut, mutta nartun osalta pysynyt lähestulkoon samana.

Taulukko 2. Viimeisen 10 vuoden aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt 20 urosta. (Suomen Kennelliiton Koiranet-jalostustietojärjestelmä)

#	Uros	Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	%-osuus	kumulat.%	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	HIRVASVUOPION OBELIX	2	15	6,12%	6%	0	0	2	15
2	TAWASTIAN OSLO	1	11	4,49%	11%	0	0	1	11
3	HØYTJØNNA'S AJAX	1	10	4,08%	15%	2	18	1	10
4	DON JAN	1	10	4,08%	19%	0	0	1	10
5	AV RABBELUGN TURCK	1	10	4,08%	23%	0	0	1	10
6	HECTORE DES PLAINES DAUXEENES	1	10	4,08%	27%	3	22	1	10
7	SÁREGRESI INFINITE LOVE IN THE MIST	1	10	4,08%	31%	1	2	1	10
8	RIDANFLIGHT RHYDWYN	1	9	3,67%	35%	0	0	1	9
9	FENNWICK LEROY	1	9	3,67%	38%	1	8	1	9
10	AV RABBELUGN ORVAR	1	9	3,67%	42%	1	5	1	9
11	VET POINT'S BOSS	1	9	3,67%	46%	0	0	1	9
12	TAWASTIAN TOIVO	1	8	3,27%	49%	6	39	2	16
13	SÖRLIDBÄCKENS SPRINT	1	8	3,27%	52%	1	8	1	8
14	TAWASTIAN SUMU	1	8	3,27%	56%	2	15	1	8
15	BARENTSVIDDA'S C NANSEN	1	8	3,27%	59%	5	33	1	8
16	BLACK LUCKYS ODEN	1	8	3,27%	62%	0	0	1	8
17	EIDEMLIA'S KOMPIS	1	7	2,86%	65%	0	0	1	7
18	SPURVFUGLDALENS QUINCY	1	7	2,86%	68%	2	11	1	7
19	ÖRNTUAS I PRIMUS	1	7	2,86%	71%	0	0	1	7
20	VET POINT'S MINK	1	7	2,86%	73%	0	0	1	7

Taulukko 3. Viimeisen 10 vuoden aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt 20 narttua. (Suomen Kennelliiton Koiranet-jalostustietojärjestelmä)

#	Narttu	Tilastointiaikana			Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	RIEKKOKIRHVEEN FREYJA	2	19	7,76%	0	0	2	19
2	HIRVASVUOPION EVA	2	17	6,94%	4	33	2	17
3	RIEKKOKIRHVEEN HERTHA	2	13	5,31%	2	11	2	13
4	PELTOLUOVIN ODESSA	2	11	4,49%	1	8	2	11
5	HIRVASVUOPION PIMU	1	11	4,49%	0	0	1	11
6	LAMARK DHARMA	1	10	4,08%	0	0	1	10
7	TAWASTIAN PIINA	1	10	4,08%	2	18	1	10
8	FENNWICK LAYLA	1	10	4,08%	0	0	1	10
9	AV RABELUGN PIZZA	1	9	3,67%	1	5	1	9
10	AUKIAN OLGA	1	9	3,67%	1	8	1	9
11	CHIC CHOIX DIX POINTS ARIA	1	9	3,67%	0	0	1	9
12	SILVERFORSSENS MYMLAN	1	8	3,27%	2	15	1	8
13	BJÖRKLUNDS C/R ROXY	1	8	3,27%	4	32	1	8
14	PELTOLUOVIN PEPITA	1	8	3,27%	0	0	1	8
15	PELTOLUOVIN NINA	1	8	3,27%	3	18	1	8
16	AUKIAN PISAMA	1	8	3,27%	0	0	1	8
17	HAEPAKKA ESSI	1	7	2,86%	2	14	1	7
18	HAEPAKKA TWIGGY	1	7	2,86%	0	0	1	7
19	RIEKKOKIRHVEEN HQ SIF	1	7	2,86%	0	0	1	7
20	HIRVASVUOPION OONA	1	7	2,86%	0	0	1	7

Tulosten perusteella voidaankin todeta, että rodun monimuotoisuuden turvaamiseksi tulee rodun yksilökohtaiset jälkeläismäärät pitää riittävän rajallisina ja jalostukseen käytettyjen yksilöiden määrää tulee harkiten lisätä. Jalostuksessa tulee huomioida myös pentueen muiden yksilöiden jalostuskäyttö ja välttää saman pentueen liian runsasta käyttöä.

Populaatiot muissa Pohjoismaissa

Suomalaisen pointteripopulaation vertaaminen muiden Pohjoismaiden (Ruotsi, Norja, Tanska) kesken on perustellumpaa kuin ulkomaisten populaatioiden laajempi mukaanotto vertailuun. Tämä perustellaan maidemme ja rotujemme geenipohjan homogeenisyydellä sekä melko yhteisillä näyttely- ja käyttökoemuodoilla, joiden perustella rodun vertailua harjoitetaan. Suurimman poikkeuksen maidemme väliseen yhtenäisyyteen tekee rekisteröintimäärien ero. Muiden Pohjoismaiden rekisteröintimäärät ovat Suomeen verrattuna huomattavasti korkeammat vuosittaisten rekisteröintimäärien noustessa satoihin koiriin.

Selvänä poikkeuksena suomalaisessa pointterikannassa on se, että muissa Pohjoismaissa ei ole nähtävissä rodun jakautumista metsästys ja ei-metsästyslinjoihin, vaan pointteri edustaa vain metsästyskäyttöön jalostettua rotua. Pohjoismaisittain verrattuna rodun kahtiajako vaikuttaakin varsin kansalliselta ilmiöltä, mutta kansainvälisesti verrattuna ilmiö on useissa maissa juuri vastaavan kaltainen.

Yhteenveto

Rodun populaation pienuudesta huolimatta pointtereiden jalostuspohjan laajuus voidaan katsoa olevan hyvällä tasolla ja jalostusta ohjaavien lainalaisuuksien mukaista. Tätä voidaan perustella sillä, että jalostusyksilöiden jälkeläismäärät ovat pysyneet PEVISA-ohjelman ansioista maltillisina.

Rodun voimassa oleva PEVISA-ohjelma (2021–2025) rajaa yhden yksilön jälkeläismääräksi 20 pentua, jolloin myös viimeinen ylimenevä pentue rekisteröidään kokonaan.

Myös ulkomaisten koirien, erityisesti urosten, käyttö on seurantakaudella ollut säännöllistä. Ulkomaisten koirien käytöllä on pyritty tuomaan jalostukseen uutta verta, vaikkakin monelta osin Pohjoismaiset linjat ovat yhtenäisiä kansallisesti jalostettujen koiriemme kanssa. Jalostusnarttujen osalta on nähtävissä laajempaa tuontikoirien käytön lisääntymistä, joka koskee nimenomaan muita kuin pohjoismaisia verilinjoja.

Jalostuspohjan pienuuden takia sukusiitosta on käytetty ja tulee käyttää harkiten. On syytä muistaa, että tiukastikin sukusiitetty yksilö pystyy antamaan jälkeläisilleen vain puolet perimästään. Jalostuspohjan kaventumiseen vaikuttaa kuitenkin sukusiitostakin selvemmin rodun alhainen rekisteröintimäärä. Rodun rekisteröintimäärän sekä jalostusyksilöiden määrällisellä kasvattamisella turvattaisiin myös jalostuspohjan laajeneminen.

4.3 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

4.3.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Pointterin rotumääritelmän mukaan pointterin luonteen tulee olla ystävällinen ja rauhallinen. Yleisvaikutelmaltaan pointteri on sopusuhtainen ja aristokraattinen, joka vaikuttaa voimakkaalta, kestävältä ja nopealta lintukoiralta. Pointteri ei saa koskaan osoittaa aggressiivisuutta ihmisiä tai koiria kohtaan, vaan sen kuuluu olla avoin ja rohkea. Luonteeltaan tasapainoinen ja fyysisesti hyväkuntoinen pointteri on mitä parhain metsästyskaveri.

4.3.2 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

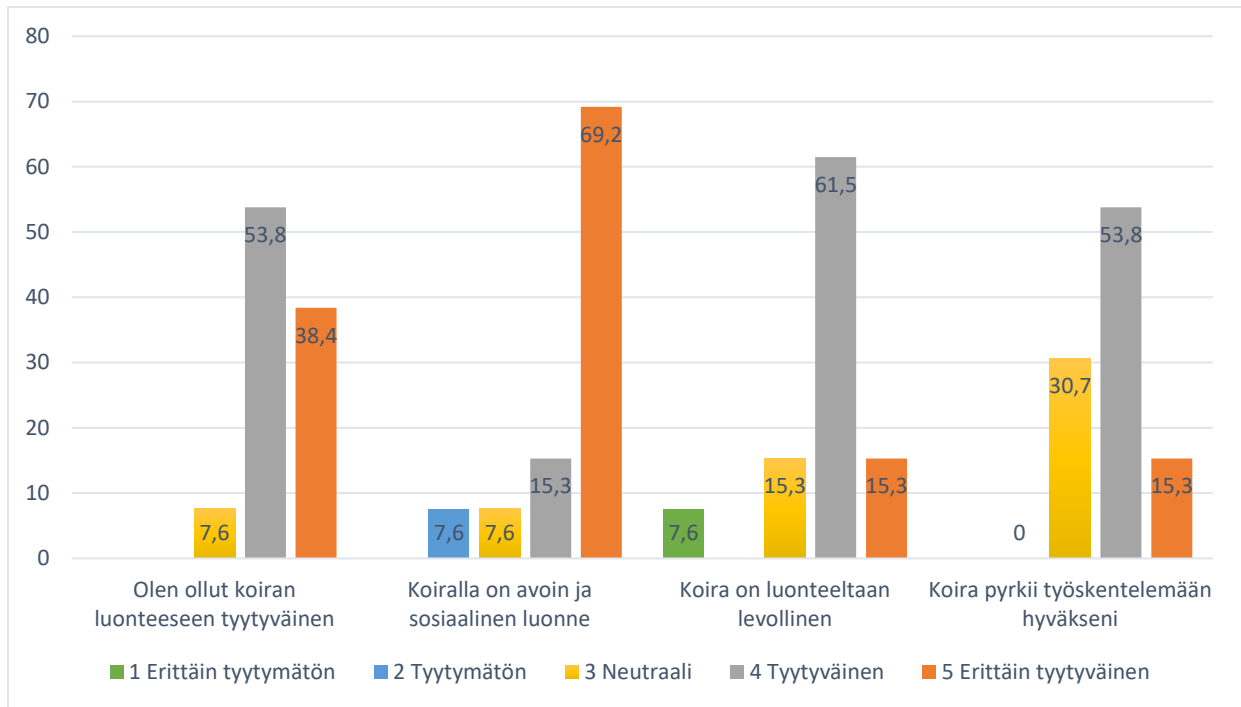
Kanakoirakerho – Hönshundssektionen ry:n pointterijaos suoritti syksyn 2023 aikana pointteriharrastajille suunnatun kyselyn, jossa selvitettiin rodun luonteen, terveyden ja käyttöominaisuuksien nykytilaa. Kysely suoritettiin internetkyselynä, joka toteutettiin Kanakoirakerho – Hönshundssektionen pointterijaoksen internetsivujen kautta. Kyselyä jatkettiin 31.7.2024 saakka vähäisen vastausmäärän vuoksi ja kyselystä tiedotettiin muun muassa Kanakoirakerhon Facebook sivuilla. Vastauksia saatiin 46 kpl, josta 41 kpl (89 %) oli sukutaulunsa perusteella käyttölinjaisia ja 5 kpl (10 %) näyttelylinjaisia pointtereita. Vastaaajista 90 % käyttivät koiraansa tai aikovat käyttää koiraansa metsästykseseen. Vastausprosentti narttujen osalta oli selvästi suurempi kuin urosten. Narttuja oli 33 kpl (71,7 %) ja uroksia 13 kpl (28,3 %).

Kyselyssä esitettiin väittämiä, johon tuli vastata asteikolla 1–5 tai Kyllä/Ei.

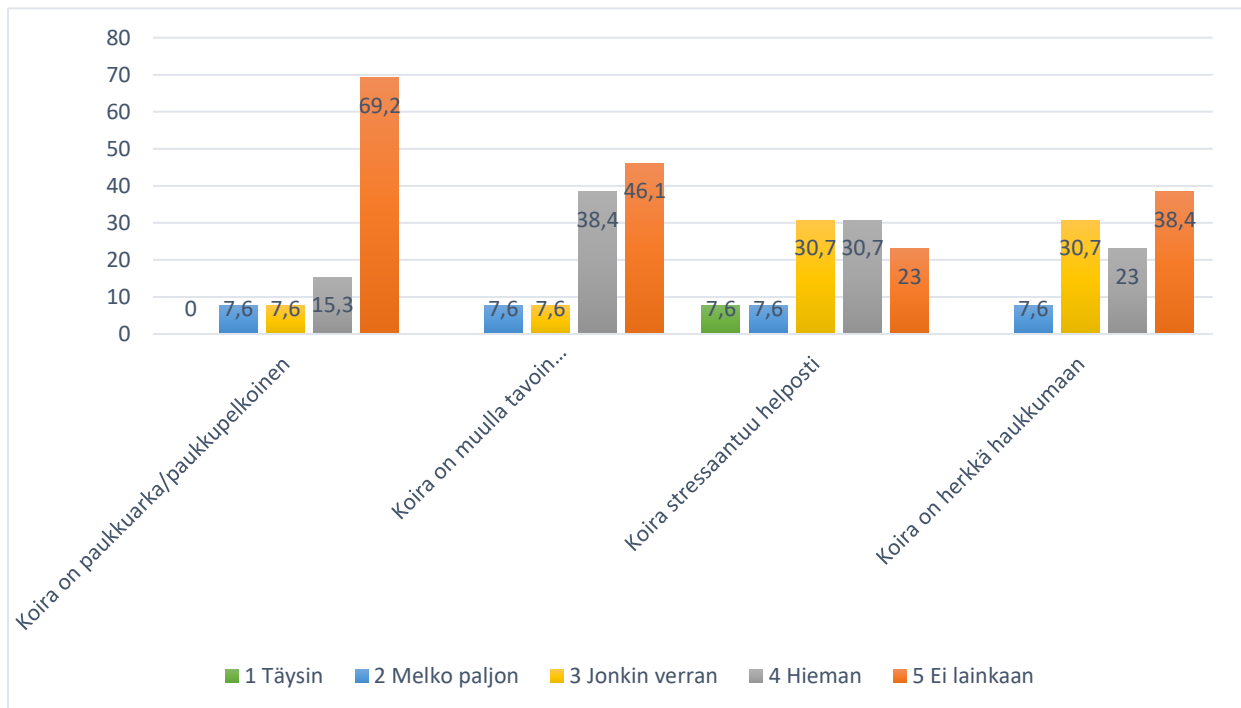
Asteikkoa tulkittiin kysymyskohtaisesti.

Internetkyselyn perusteella vastanneista urosten omistajat ovat olleet narttujen omistajia hieman tyytyväisempiä urostensa luonteeseen. Narttujen osalta 81,2 % oli tyytyväinen koiransa luonteeseen, kun vastaava luku uroksilla on 92,2 %. Narttujen kohdalta 3 % on ollut erittäin tyytymätön koiran luonteeseen. Syynä paukkuarkuus/arkuus ja koiran huono itsetunto. Pointterit vaikuttavat kyselyn perusteella pääsääntöisesti olevan luonteeltaan avoimia ja sosiaalisia. Samoin ne koetaan levollisiksi ja yhteistyöhaluisiksi. Kyselyn perusteella urokset ovat avoimempia ja yhteistyöhaluisempia kuin nartut. Aggressiivisuutta ihmisiä kohtaan ei kyselyn mukaan havaittu, mutta toisia koiria kohtaan 4,3 % vastanneista. Kyselyn mukaan nartut olivat hieman varautuneempia kuin urokset, nartuista 3 % täysin varautuneita, kun uroksilla vastaava luku oli 0. Uroksilla todettiin hiukan enemmän helposti stressaantumista.

Kyselyn mukaan pointteria pidettiin ihanteellisena kotikoirana ja metsästyskaverina. Vapaissa kommentteissa tuli jokunen kommentti koiran pehmeästä ja kiltistä luonteesta sekä helposti koulutettavuudesta.

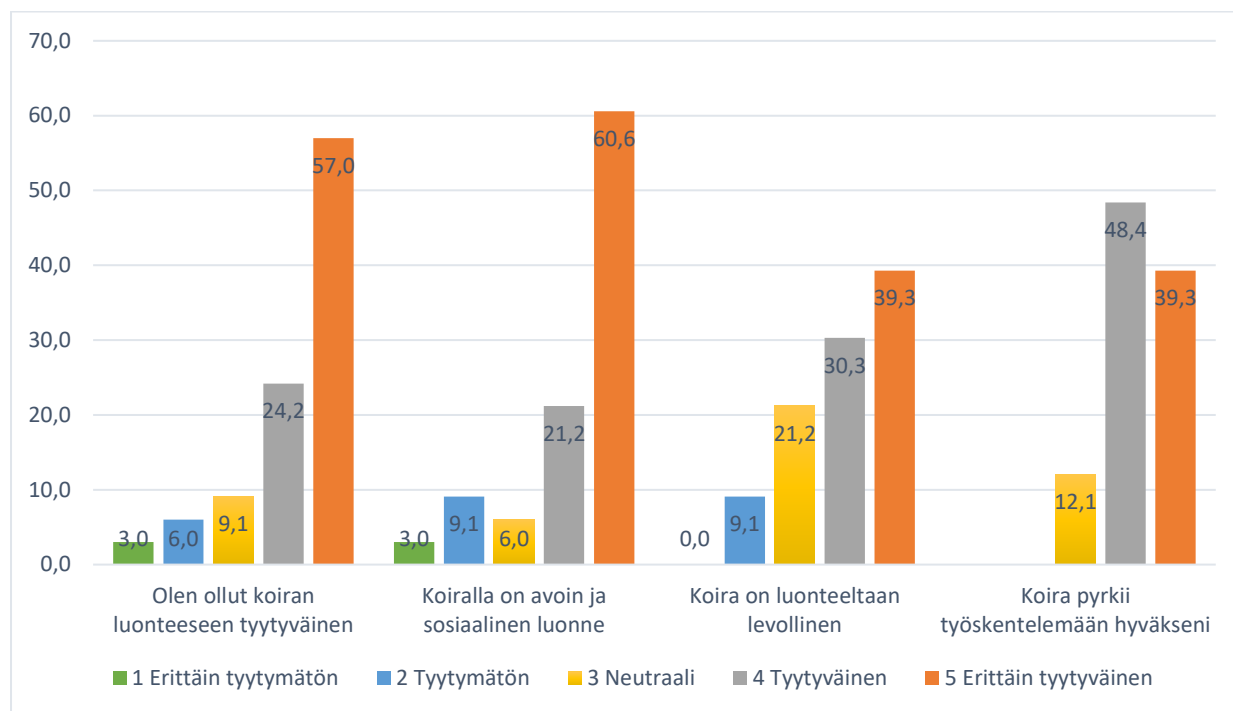

Kuva 3. Urosten luonteen tulosten yhteenveto prosentteina esitettynä (mukana 13 koira).

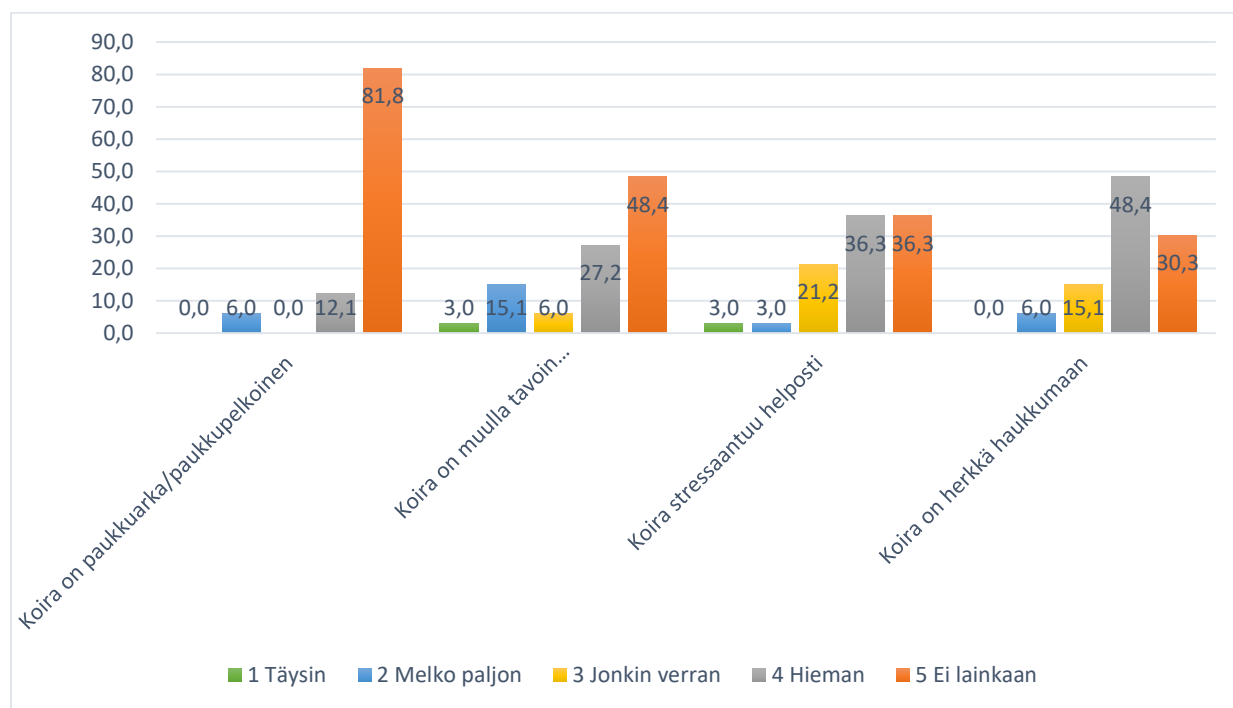

Kuva 4. Urosten luonteen kuvausta prosentteina esitettynä (mukana 13 koira).

Luonne/nartut (33 koira)

Kuva 5. Narttujen luonteen tulosten yhteenveto prosentteina esitettynä (mukana 33 koira).

Kuva 6. Narttujen luonteen kuvausta prosentteina esitettynä (mukana 13 koira).

Erot eri maiden populaatioiden välillä

Verrokkitietoa muiden Pohjoismaiden vastaavista ominaisuustilastoista ei valitettavasti ole saatavilla. Suomi näyttää olevan edelläkävijämaa tämän tyyppisten laajojen omistajakyselyiden suorittamisessa. Tiedetään kuitenkin se, että muissa Pohjoismaissa pointteri on säilyttänyt asemansa puhtaasti metsästyskoirana ja koirien kanssa myös harrastetaan runsaasti käytännön metsästystä ja koetoimintaa. Tämän perusteella voidaan olettaa, että populaatioiden välillä ei käyttölinjan pointtereiden osalta ole merkittäviä eroja maamme tuloksiin nähden.

Luonnetesti ja MH-luonnekuvaus

Seurantajaksolla (2019–2023) pointteri ei ole osallistunut yhtään kertaan luonnetestiin eikä MH-luonnekuvaukseen.

Pointterit muissa koiraharrastuksissa

Kennelliiton tilaston mukaan pointtereita on osallistunut vähäisiä määriä vuosien 2021–2023 agilityyn, noseworkkiin, MEJÄ, valjakkohiihtoon.

4.3.3 Käyttö- ja koeominaisuudet

Pointteri on metsästyskoira, joka on kuulunut 1.1.1995 alkaen FCI:n ryhmään 7 seisovat lintukoirat. Sitä käytetään niin avoimessa kuin peitteisessäkin maastossa metsästettäessä. Pointterin tulee riistaa etsiessään olla nopea ja kestävä, hakea ensisijaisesti ilmapainulla pää korkealla, tarmokkain, suoraviivaisin luovein löytääkseen lähimmän riistalinnun. Sen tulee haussa käyttää tuulta hyväkseen ja ilmentää hännäliikkein suurta metsästysintoa. Seisonnan tulee olla selkeä ja kohdistua suoraan lintuun. Linnulle etenemisen tulee tapahtua määrätietoisesti ja halukkaasti, mutta täysin ohjaajan hallinnassa. Pointterin tulee noutaa ammuttu riista ohjaajalleen. Luontainen säästystaipumus toisen koiran seisonnalle on arvostettava ominaisuus, samoin kuin peitteisessä maastossa tehty tiedotus. Tiedottamisella tarkoitetaan sitä, että koira irtoaa seisonnaltaan ja palaa hakemaan ohjaajaansa mukaan lintutilanteeseen.

Pointteri on jalostettu seisovaksi lintukoiraaksi, jonka erottaa mannermaisesta kanakoiraista sen temperamentti, liikkumisen laajuus, tyyli ja vauhti. Toimintatapa itse lintutilanteessa on kaikilla seisovilla koirilla jokseenkin samankaltainen. Oikean, alkuperäisen tyylin säilyttäminen on tärkeää, sillä juuri se erottaa pointterin riistakoiraaksi tarkoitetuista mannermaisista seisojista. Pointteri on kanalintuspecialisti, jonka melko kapealle erikoisosaamiselle on määritelty korkeat vaatimukset

Suoriutuakseen tehtävästään pointterin tulee olla luonteeltaan avoin, ystävällinen, tasapainoinen ja hyvähermoinen. Sen tulee mielellään vastaanottaa ja sietää asiallista koulutusta. Nykypäivän metsästys ei poikkea käytännöllisyydeltään mitenkään edellisten vuosikymmenien metsästyksestä. Tästä syystä pointterin tulee olla käyttöominaisuuksiltaan sillä tasolla, että koira kykenee yhteistyöhön ohjaajansa kanssa, sekä omata riittävät geneettiset valmiudet seisovana lintukoiraana.

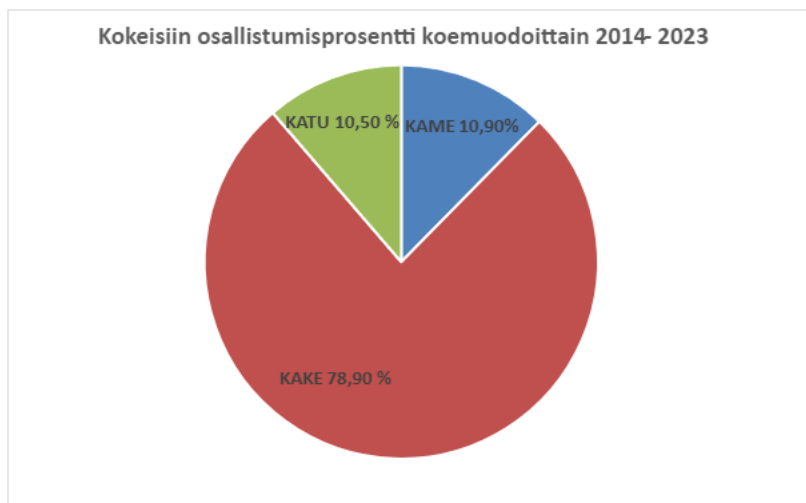
Jalostuksen ja alkuperäisen tyylin säilyttämisen kannalta olennaisin tieto käyttöominaisuuksista ja luonteesta saadaan rodunomaisista kokeista. Pointtereiden rodunomaisia koemuotoja on kolme, kenttäkoe (KAKE), tunturikoe (KATU) ja metsäkoe (KAME). Koemuodot määrittävät maasto-olosuhteiden mukaan, missä ne toteutetaan.

KAKE tapahtuu pelto-olosuhteissa, KATU tunturiolosuhteissa ja KAME metsäolosuhteissa. Pelto- ja tunturikokeissa koirat kilpailevat parihakuna, metsässä yksitellen. Esimerkiksi Suomen muotovalion arvoon tarvittavat tulokset (AVO 1 tai 2 x AVO 2) on saavutettava näissä koemuodoissa, jotka määrittävät rodun työskentelytapaa, tyyppiä ja tyyliä. Rodunomaiseksi kokeeksi ei luokitella esimerkiksi mannermaisille seisojaroduille rodunomaiseksi kokeeksi määriteltyä kanakoirien erikoiskoetta. Pointtereiden koekäyntien ja siellä saavutettujen palkitsemistilastojen perusteella rodun käyttöominaisuudet ovat säilyneet hyvin ja tukevat edelleen rodun alkuperäistä käyttötarkoitusta metsästyskoirana.

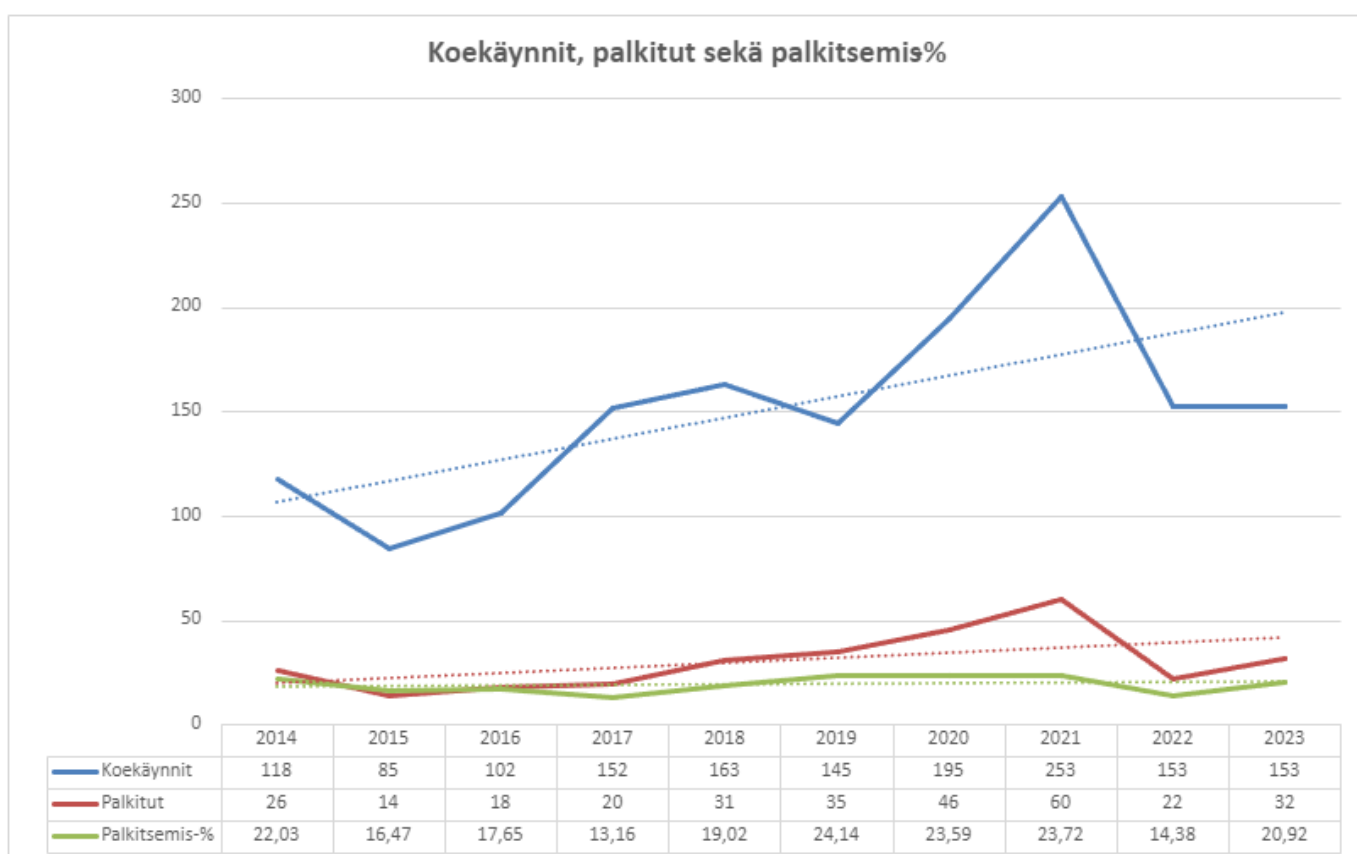
Koekäyntien seurantajakso on 2014–2023. Koekäyntejä pointtereilla oli seurantajakson aikana 1491 kpl, joka jakautui pelto- eli KAKE-kokeisiin 1 132 kpl, metsä- eli KAME-kokeisiin 188 kpl ja tunturi- eli KATU-kokeisiin 171 kpl. Palkittuja seurantajaksolla oli 266 kpl eli 19,42 % koekäynneistä. Palkinnot jakautuivat koemuodoittain seuraavasti: KAKE 243 kpl (80,5 %), KAME 32 kpl (10,5 %) ja KATU 27 kpl (9,0 %).

Kuva 7. *Pointteri seisomassa lintua.*

Kuva 8. Pointtereiden osallistuminen kokeisiin koemuodoittain. (Koiranet – jalostustietojärjestelmä)

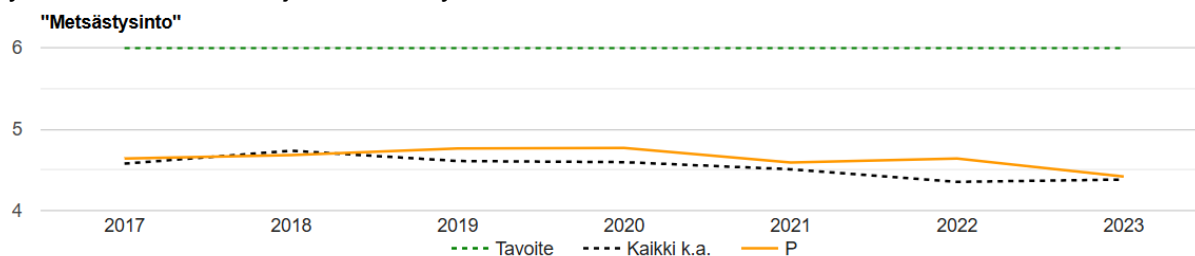

Kuva 9. Koekäynnit, palkitut sekä palkitsemisprosentti vuosina 2014–2023. (Suomen Kennelliiton Koiranet-jalostustietojärjestelmä)

Kuvissa 12–18 on kuvattuna pointtereiden käyttöominaisuuksia vuosien 2017–2023 aikana. Tiedot ovat kerätty Kanakoirakerhon jalostustietojärjestelmästä. Käyttöominaisuudet on jaettu koearvosteluissa kolmeen osa-alueeseen, eli hakutyöskentely, linnunlöytökyky ja linnun käsittely. Kuvissa on verrattu pointtereiden ominaisuuksia muihin englantilaisiin rotuihin kaikki koemuodot huomioon otettuna.

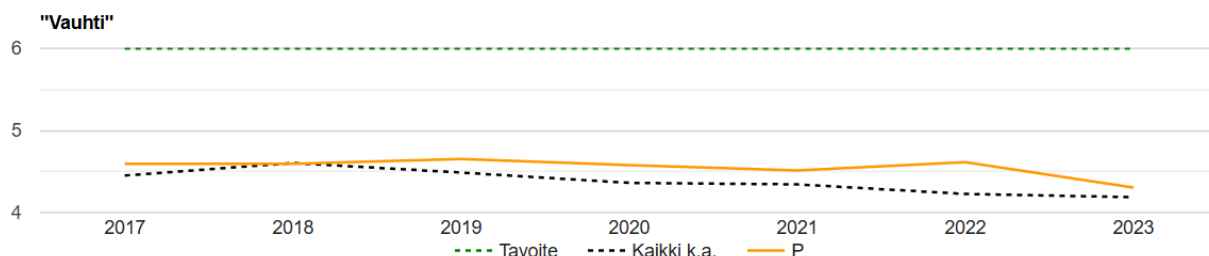
Hakutyöskentely

Pointtereiden metsästysinto on ollut hieman korkeampi, kun vertaillaan intoa kaikkien rotujen keskiarvoon. Pointtereiden metsästysinto on ollut seurantajaksolla noin 4,6, eli hyvän toimintahalun ja erittäin hyvän toimintahalun välissä.

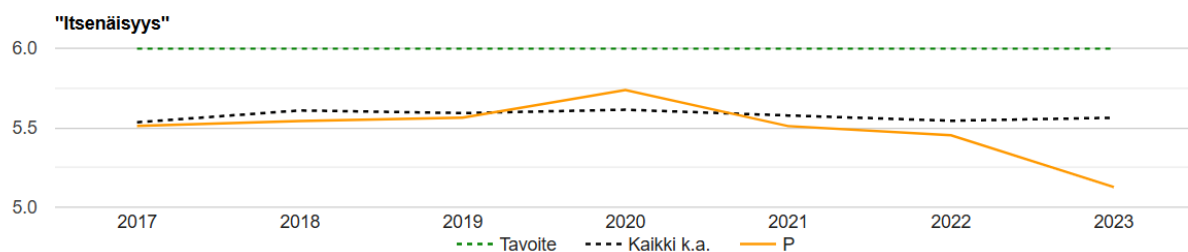
Kuva 10. Metsästysinto. (Kanakoirakerho – Hönshundssektionen ry jalostustietojärjestelmä)

Pointtereiden vauhti on ollut myös hieman korkeampi muiden rotujen keskiarvoon verrattuna. Vauhdin keskiarvo on pysynyt kohtuullisen samanlaisena seurantajakson aikana. Pointtereiden vauhti on ollut seurantajaksolla noin 4,5, eli hyvän ja erittäin hyvän välillä.

Kuva 11. Vauhti. (Kanakoirakerho – Hönshundssektionen ry jalostustietojärjestelmä)

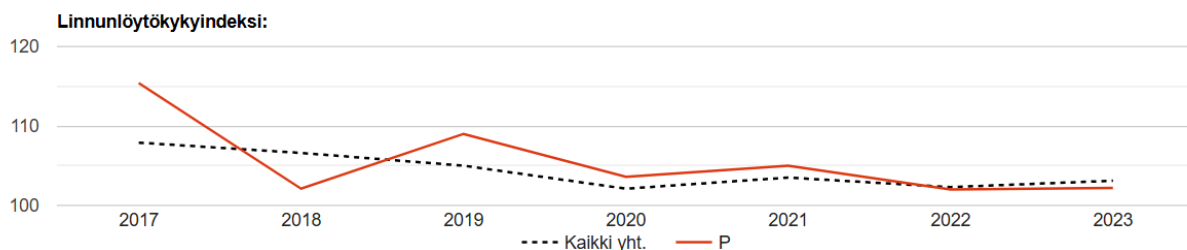
Pointtereiden itsenäisyys hakutyöskentelyssä on ollut aikaisemmin samaa tasoa kuin kaikkien rotujen keskiarvo, mutta seurantajakson viimeisenä vuonna itsenäisyys on ollut heikompaa muihin rotuihin verrattuna. Pointtereiden keskiarvo seurantajakson aikana on ollut noin 5,3, eli suurimmaksi osaksi omatoimisen ja itsenäisen välissä.

Kuva 12. Itsenäisyys. (Kanakoirakerho – Hönshundssektionen ry jalostustietojärjestelmä)

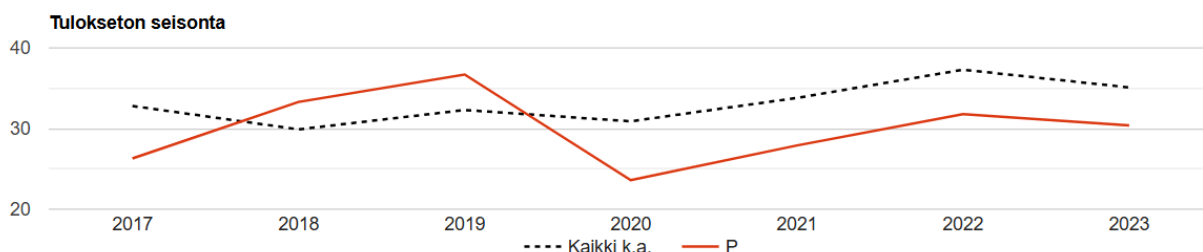
Linnunlöytökyky

Pointtereiden linnunlöytökykyindeksi on vaihdellut seurantajakson aikana vuosittain. Ajoittain pointtereiden linnunlöytökykyindeksi on ollut muiden rotujen keskiarvoa selvästi parempaa ja ajoittain jonkin verran keskiarvoa heikompaa. Seurantajakson viimeisten vuosien aikana linnunlöytökyky on ollut muiden rotujen keskiarvon kanssa samalla tasolla.

Kuva 13. Linnunlöytökykyindeksi. (Kanakoirakerho – Hönshundssektionen ry jalostustietojärjestelmä)

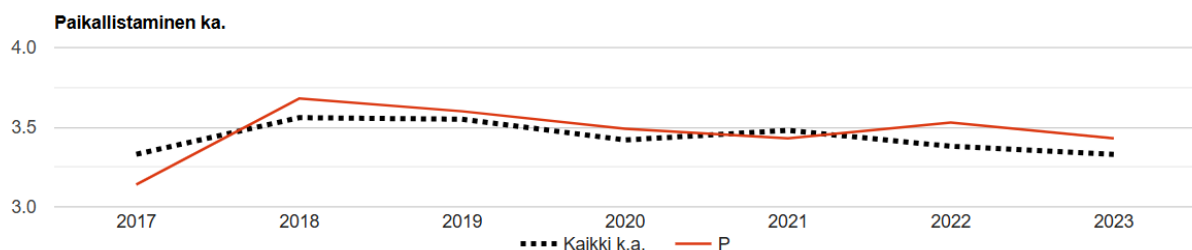
Seurantajakson aikana pointtereiden tuloksettomien seisontojen määrät ovat vähentyneet, kun niitä verrataan muiden rotujen keskiarvoon.

Kuva 14. Tulokseton seisonta. (Kanakoirakerho – Hönshundssektionen ry jalostustietojärjestelmä)

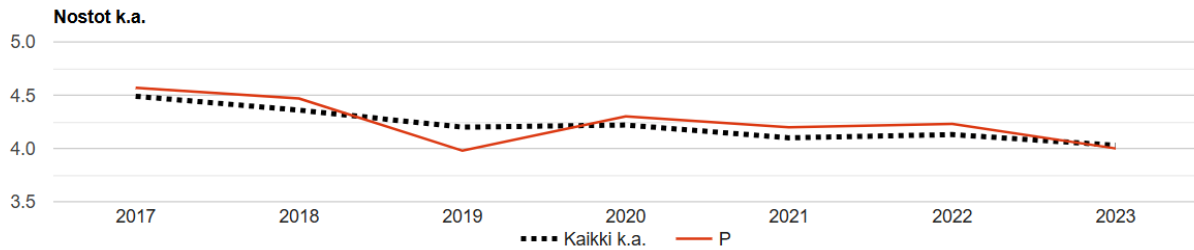
Linnunkäsittely

Pointtereiden linnun paikallistaminen on parantunut seurantajakson aikana. Viimeisten vuosien aikana pointtereiden lintujen paikallistaminen on ollut hieman parempaa muiden rotujen keskiarvoon verrattuna. Pointtereiden linnun paikallistaminen on ollut keskiarvolta viimeisten vuosien aikana 3,5, eli hieman epätarkan ja tarkan välissä.

Kuva 15. Linnun paikallistaminen. (Kanakoirakerho – Hönshundssektionen ry jalostustietojärjestelmä)

Pointtereiden nostot ovat seurantajakson aikana hieman heikentyneet, mutta ovat pysyneet kuitenkin samalla tasolla, kun verrataan muiden rotujen keskiarvoon. Pointtereiden nostot ovat olleet seurantajakson aikana keskiarvolta noin 4, eli hallittuja.

Kuva 16. Nosto. (Kanakoirakerho – Hönshundssektionen ry jalostustietojärjestelmä)

Perinnöllisten käyttöominaisuuksien osalta rodunomaisista kokeista voidaan perustellusti korostaa Kultamalja- ja Derby-kilpailujen tuloksia. Kyseiset kilpailut järjestetään alle 2- ja alle 3-vuotiaille koirille. Edellä mainituissa kilpailuissa korostetaan ja arvioidaan koirien suorituksia perinnöllisten ominaisuuksia osalta, ei niinkään koulutuksen tulosta. Näissä kilpailuissa pointterin menestys on jatkunut erinomaisella tasolla, jota voidaan pitää onnistuneena jalostustyönä. Taulukoihin 4 ja 5 on kerätty tiedot vuosien 2004–2014 aikana Kultamalja ja Derby-kilpailujen finaaliin päässeiden koirien lukumäärät, pointtereiden osuus näistä sekä pointtereiden sijoitus- ja palkintotulokset.

Taulukko 4. Kultamalja finaaliin päässeiden pointtereiden sijoittuminen finaalissa vuosina 2008–2023. (Kanakoirakerho – Hönshundssektionen ry jalostustietojärjestelmä)

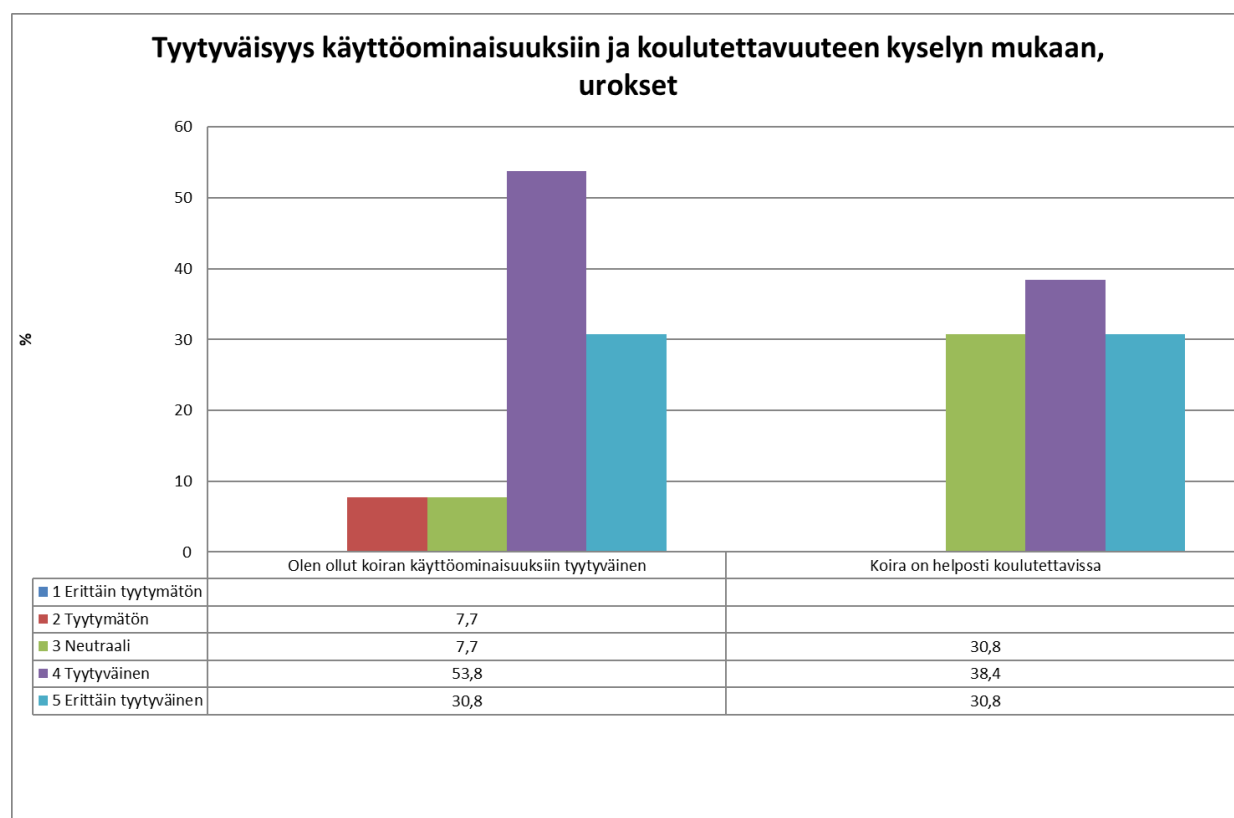
Vuosi	Finaaliin osallistuneet koirat yhteensä	joista pointtereita kpl	Sijoitetut pointterit	Sijoitukset
2008	10	5	4	1.,2.,3. ja 5.
2009	12	2	2	2.
2010	11	7	4	1.,2.,4. ja 5.
2011	9	5	3	1.,2. ja 5.
2012	11	0	0	-
2013	12	5	1	4.
2014	12	6	1	4.
2015	10	4	3	1., 2. ja 3.
2016	11	4	0	-
2017	12	3	3	1.,2., ja 4.
2018	12	4	2	1. ja 4.
2019	12	4	1	5
2020	13	7	3	3,4,5
2021	11	6	2	3,5
2022	12	5	2	1,5
2023	12	4	0	

Taulukko 5. Derby -finaaliin päässeiden pointtereiden sijoittuminen finaalissa vuosina 2008–2023. (Kanakoirakerho – Hönshundssektionen ry jalostustietojärjestelmä)

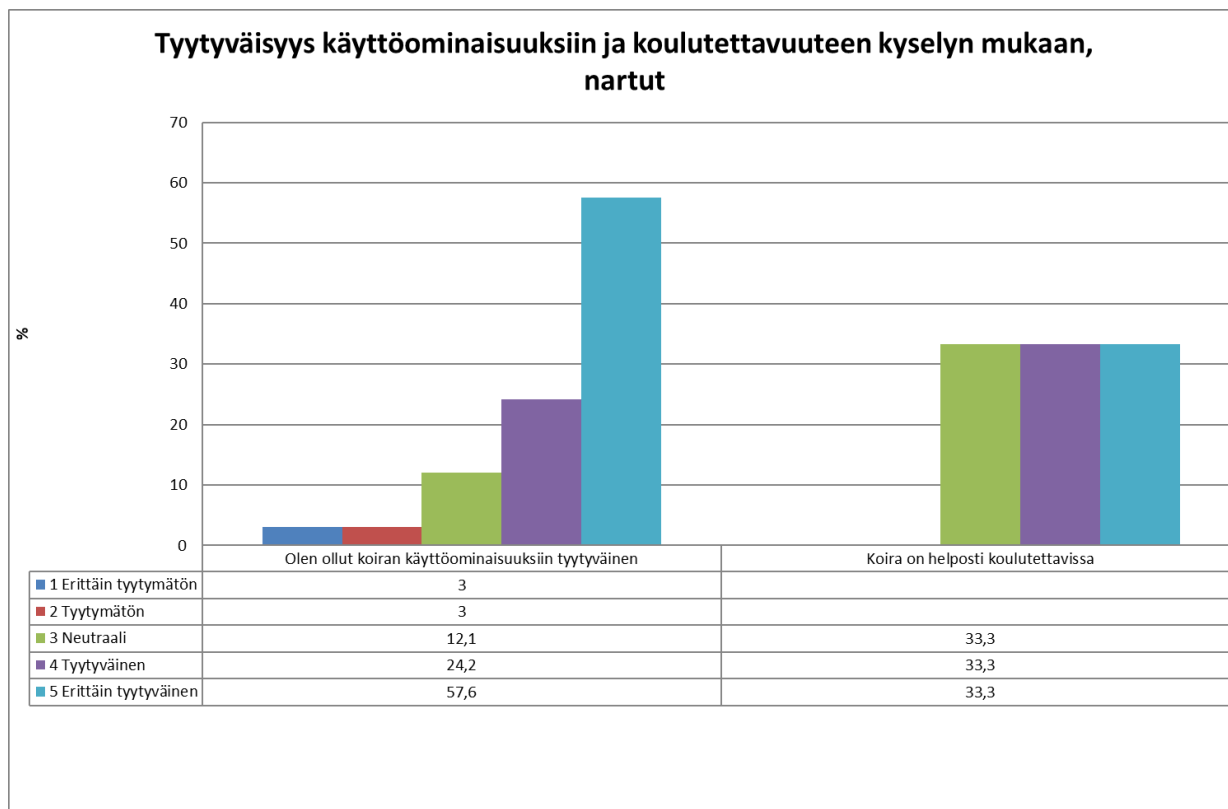
Vuosi	Finaaliin osallistuneet koirat yhteensä	joista pointtereita kpl	Sijoitetut pointerit	Sijoitukset
2008	9	3	3	1.,2. ja 3.
2009	7	2	2	3. ja 4.
2010	9	0	0	-
2011	10	4	4	1.,2.,3. ja 5.
2012	11	2	2	4. ja 5.
2013	7	2	2	2. ja 4.
2014	9	3	3	1.,2. ja 3.
2015	9	0	0	-
2016	11	2	2	3. ja 5.
2017	11	2	2	2. ja 5.
2018	10	2	2	1., ja 3.
2019	10	1	0	
2020	11	5	3	1,2,5
2021	8	5	3	1,3,4
2022	8	2	1	1
2023	11	0	0	

Kuvissa 17–24 on esitetty pointerijaoksen tekemän kyselyn tuloksia. Tuloksista käy ilmi, että pointerien omistajat ovat pääsääntöisesti tyytyväisiä koiriensa käyttöominaisuuksiin.

Helposti koulutettavuuden osalta ei ollut juurikaan eroa narttujen ja urosten osalta. Kyselyssä urokset koettiin hiukan helpommin koulutettavaksi kuin nartut. Kyselyn mukaan 66,6 % narttujen omistajista oli sitä mieltä, että ”Koira on helposti koulutettavissa”, uroksilla vastaava prosentti oli 69 %.

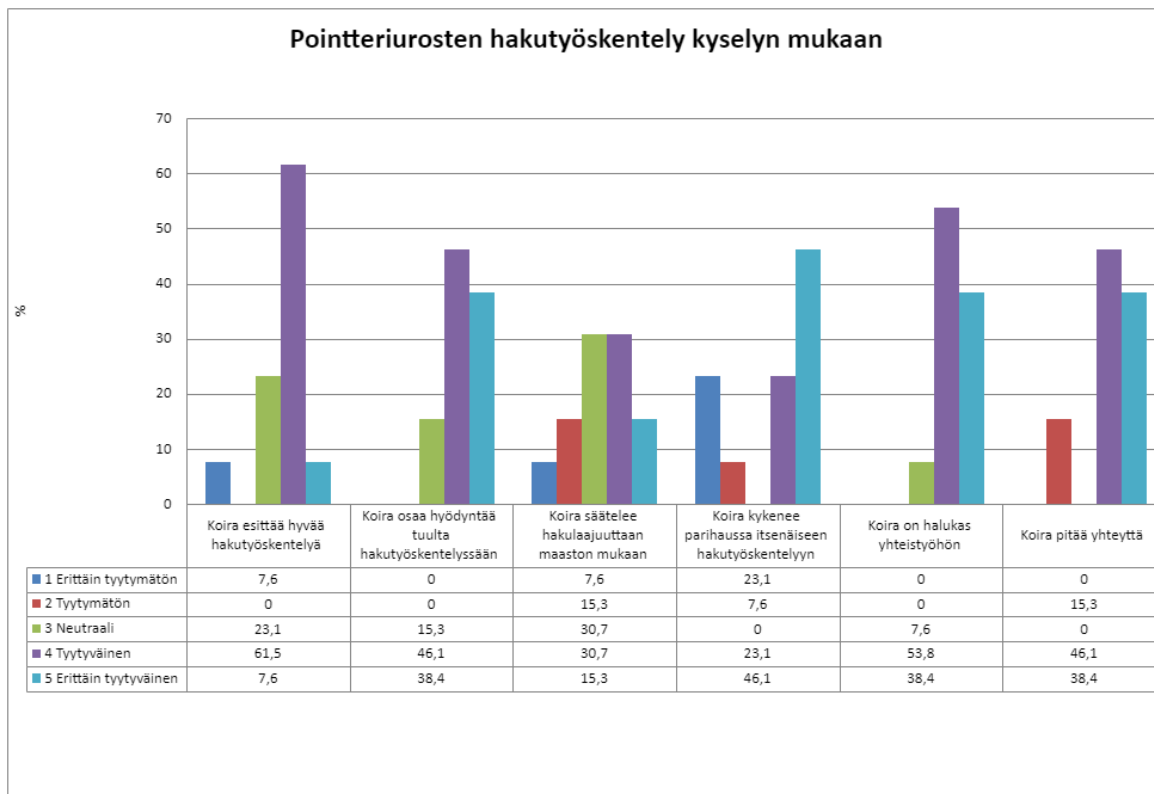

Kuva 17. Tyytyväisyys käyttöominaisuuksiin sekä koulutettavuuteen urosten osalta.

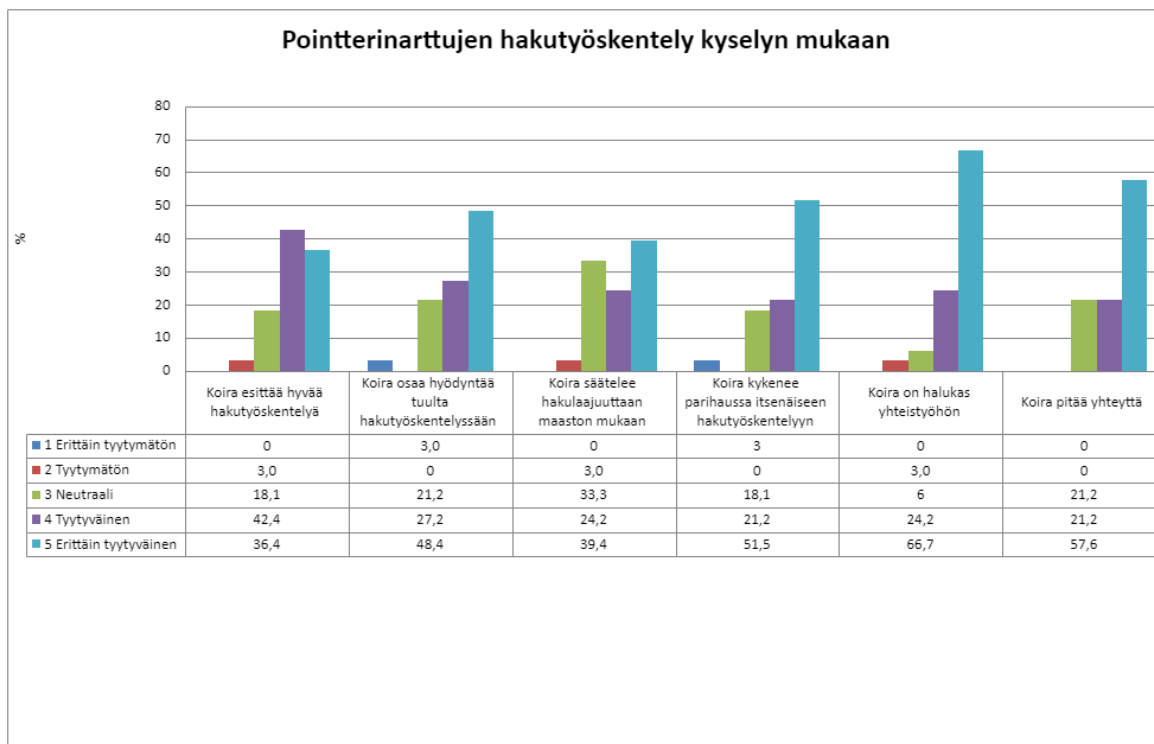

Kuva 18. Tyytyväisyys käyttöominaisuuksiin sekä koulutettavuuteen narttujen osalta.

Alla olevissa kuvissa käsitellään pointtereiden hakua ja linnunkäsittelykykyä kyselyn perusteella.

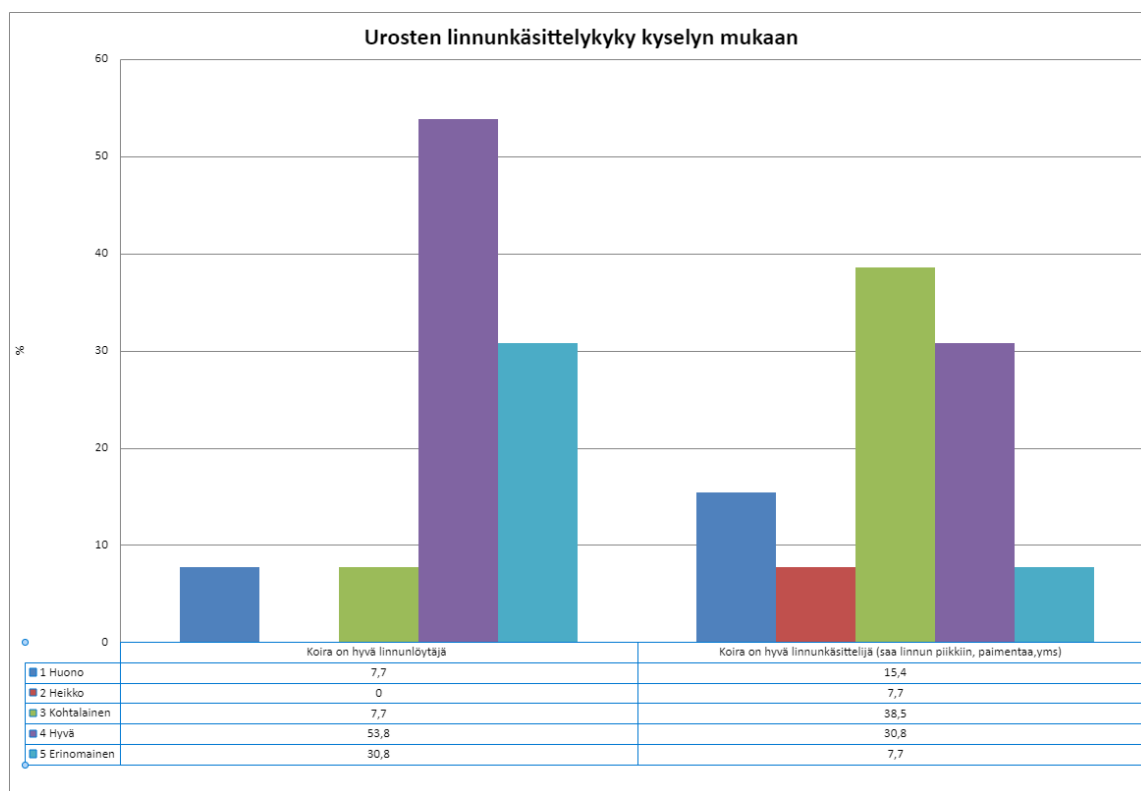

Kuva 19. Uros pointtereiden hakutyöskentely

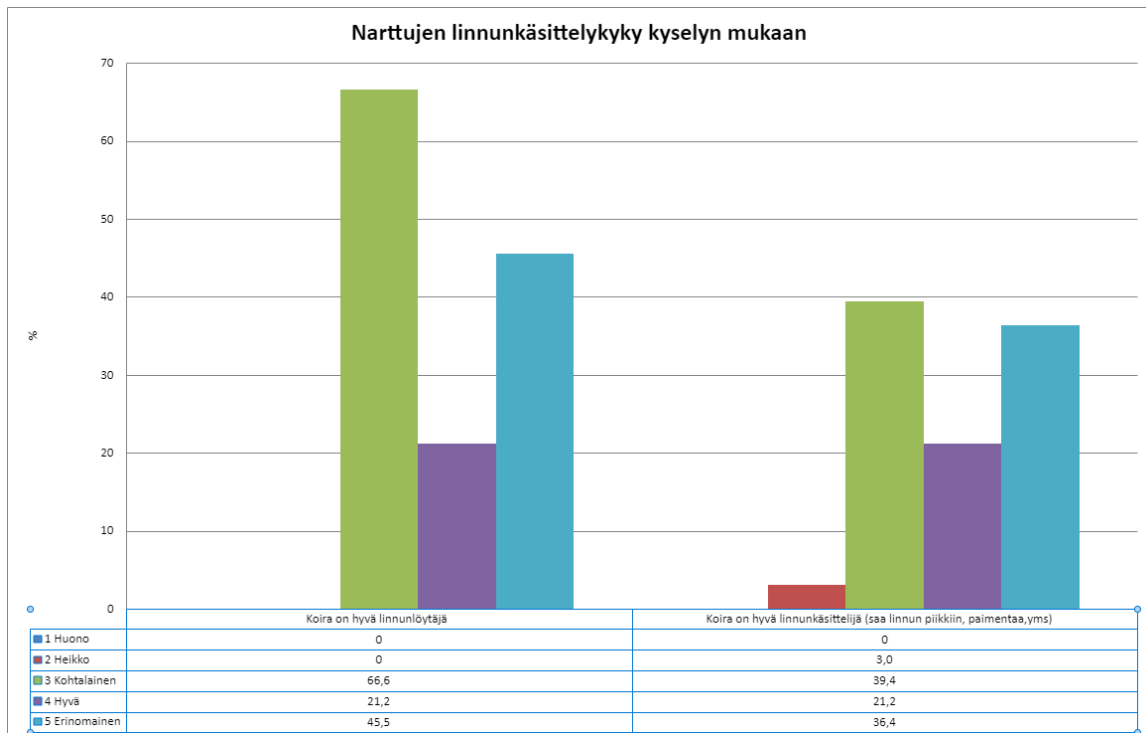

Kuva 20. Narttu pointtereiden hakutyöskentely

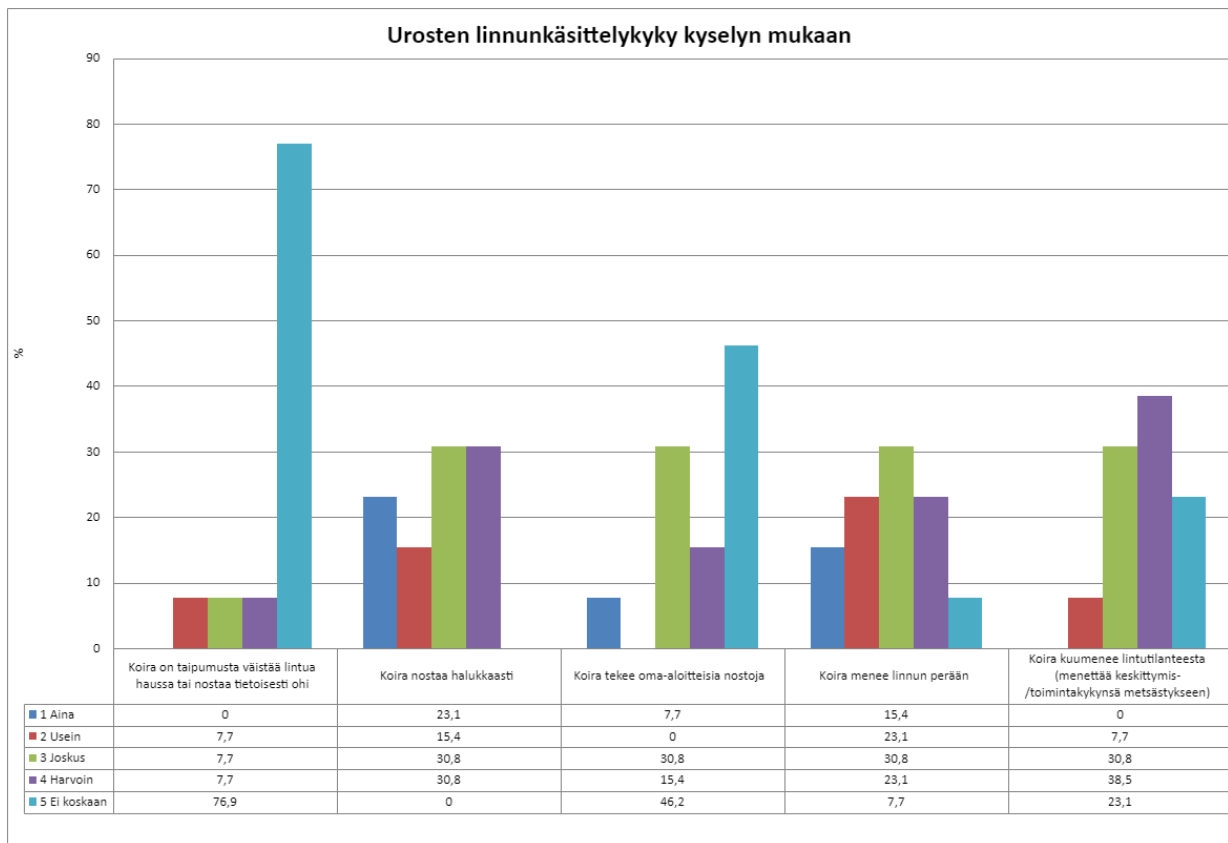
Kyselyyn 46 vastanneesta 8,7 % vastasi, että koiraa ei käytetä metsästyksen, joten he eivät voineet arvioida koiran metsästysominaisuuksia. Yksi vastaaja kertoi, ettei pointteri seiso lintua, sekä usea vastaaja kertoi, että koira on nuori ja kyseessä sen ensimmäinen syksy, eikä näin ollen voi arvioida koiran käyttöominaisuuksia. Kyselyn mukaan urosten linnunlöytökyky oli 84,6 % ja linnun käsittelykyky kohtalainen 38,5 %. Nartuilla vastaavasti linnunlöytökyky oli 66,7 % ja käsittelykyky kohtalainen 39,4 %. Lintutilanteessa huonosti linnun ilmaan nostavia koiria ei ollut uroksissa eikä nartuissa ollenkaan (0 %).

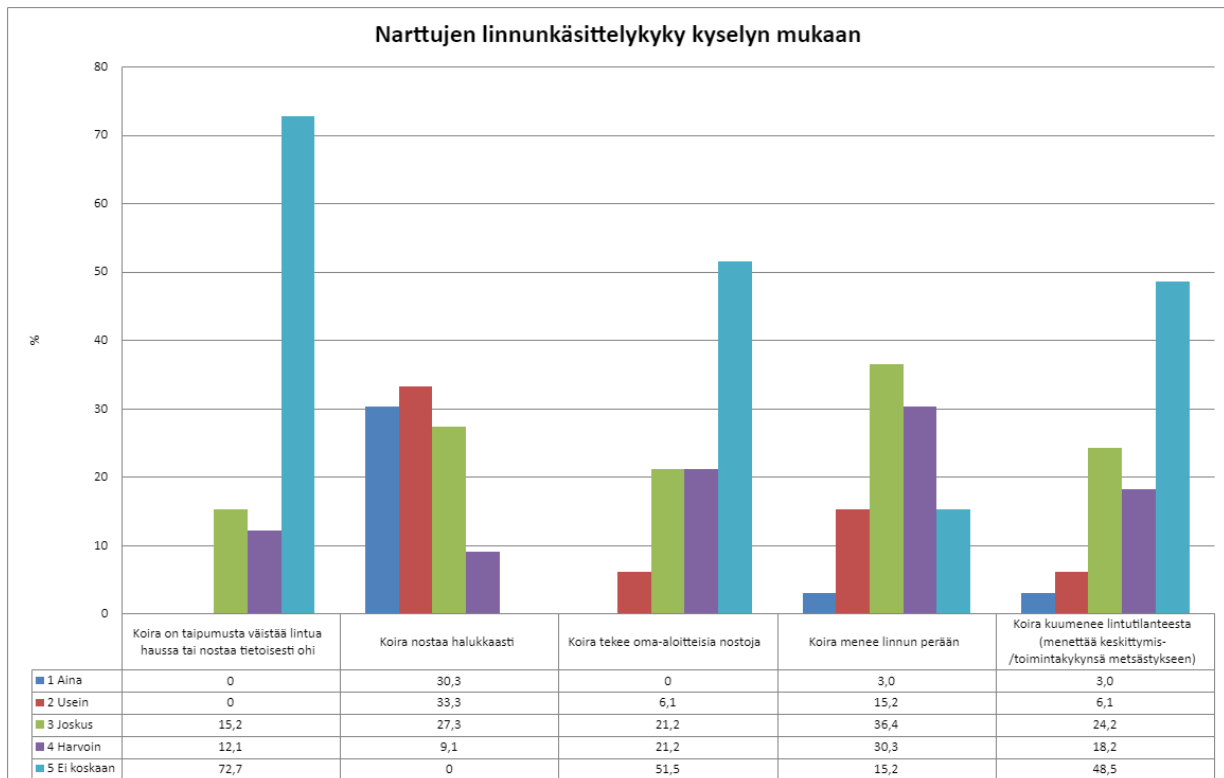
Kuva 21. Uros pointtereiden linnunkäsittely.

Kuva 22. Narttu pointtereiden linnunkäsittely.

Kuva 23. Uros pointtereiden linnunkäsittely jatkuu.

Kuva 24. Narttu pointtereiden linnunkäsittely jatkuu.

Koearvostelulomakkeiden ja tietokannan antia

Vuonna 2015 on kaikissa koemuodoissa otettu käyttöön täysin uusi arvostelukaavake, joka perustuu ominaisuusarviointiin. Malli on haettu Norjasta, jossa sitä on jo testattu kymmenillä tuhansilla koirilla ja todettu käyttökelpoiseksi sekä hyvin toimivaksi. Uusi kaavake muuttaa koiran arviointia siten, että koiran toiminnan kannalta keskeisimmät ja tärkeimmät toimet hakutyöskentelyssä ja lintutyössä on pilkottu pienempiin osiin, osasuorituksiin ja ne kirjoitetaan myös numeerisessa muodossa kaavakkeelle. Tässä ei kerätä pisteitä, vaan ainoastaan pilkotaan koiran suoritus pienempiin palasiin myöhempää hyödyntämistä varten. Varsinainen koearvostelu ja palkinto määräytyvät kuten ennenkin kokonaissuorituksen perusteella. Tällä tavoin koiran suorituksesta kuitenkin jää aina jalostuksellisesti tärkeää tietoa myöhempää käyttöä varten numeerisessa ja tilastoitavassa muodossa. Sai koira lopulta palkintoa tai ei, sillä ei ole edes varsinaisen tiedonkeruun kannalta sinänsä merkitystä. Suoritus kuitenkin työstetään aina samalla tavoin numeeriseen muotoon. Tästä kerätystä faktasta voidaan riittävän tietokannan muodouduttua suorittaa hakuja eri kriteerien perusteella ja saatua numeerista arvoa verrata muuhun populaatioon. Esimerkiksi voidaan ottaa vaikkapa linnunlöytöindeksi, jossa yksilön kykyä löytää ja päästä paritoveriaan ennen linnulle voidaan kuvata helposti ymmärrettävällä luvulla. Luvusta selviää, onko kyseessä tämän ominaisuuden kannalta parempi vai huonompi linnunlöytäjä suhteessa muihin ja vieläpä siten, että suhteellisen eron suuruus vielä korostaa ominaisuuden hyvyyttä tai sen puutetta. Kaavake tekee koirien arvostelusta yhtenäisempää ja koiran omistajille tuleva tietomäärä jokaisesta koekäynnistä nousee määrällisesti sekä tasollisesti. Myös tuomarityöskentelyä tämä ohjaa oikeaan suuntaan, koska kirjoitettavan tekstin pitää myös vastata numeerista arviointia. Tiedon keruun tarkoituksena on nimenomaan jalostuskäyttö, yksi työkalu lisää siihen.

Kun aikaisempi koiran koekäyttäytyminen sekä palkitsemisen perustelut olivat käsin kirjoitetussa vapaamuotoisessa tekstissä, niin tuomarin kirjalliset taidot, muistiinpanot ja muistaminen vaikuttivat suuresti lopputuloksen laatuun. Se vaihteli suuresti. Nyt uudessa ominaisuusarviointiin perustuvassa arvostelussa koiran suoritus on jalostuksen kannalta tärkeimmissä kohdissa pilkottu osiin ja niille annetaan numeerinen arvo. Arvosteluperusteet eivät ole muuttuneet, ainoastaan tapa kirjata ne ylös. Kun kaikki numeeriset arvot täytetään, nousee myös kilpailijoille palautteena tulevan tiedon taso. Arvostelun ymmärrettävyys paranee, kun tärkeimmillä arvosteluun vaikuttavilla asioilla on selkeä numeerinen arvo, joka on helppo sisäistää.

Ominaisuusarviointiin perustuvassa arvioinnissa kokeen lopputulos on vain yksi tekijä arvostelussa, kun eri osa-alueet on eroteltu toisistaan ja ne arvostellaan erikseen. Näin koirasta saadaankin paljon tarkempi kuva eli jos koiralla on esimerkiksi jokin palkitsemisen estävä tai palkintosijaa laskeva koulutuksellinen puute, silti koiran ominaisuuksista saadaan vertailukelpoista tietoa. Tämä on jalostuksen kannalta oleellista tietoa.

Ominaisuusarvioinnin edut ovat arvioinnin tason ja laadun paraneminen, koska numeeriset arvot ovat helppoja kaikkien ymmärtää ja vertailla. Avoimuus ja läpinäkyvyys paranevat sekä tulee mahdollisuus uudella tavalla käyttää tietojenkäsittelyä hyväksi eri tavoin.

4.3.4 Kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen

Yksinoloon liittyvät ongelmat

Pointtereilla ei kyselyn mukaan todettu yksinoloon liittyviä ongelmia. Ainoastaan 6,67 % uroksen ja 4 % narttujen omistajista vastasi, että koiralla on jonkin verran eroahdistusta (tuhoamista, ulvomista, tarpeiden tekemistä sisälle). 54 % vastasi, ettei yksinoloon liittyviä ongelmia ollut lainkaan ja 24 % oli antanut neutraalin vasauksen.

Lisääntymiskäyttäytyminen

Nartuilla kiimat ovat alkaneet hyvin eri-ikäisinä. Kyselyn mukaan kiimat ovat alkaneet nuorimmillaan 8 kk iässä ja vanhin raportoitu alkamisajankohta oli 16 kk. Kyselyn ulkopuolelta on kerrottu myös yli 24 kk iässä alkavista kiimoista. Kuitenkin 100 % narttujen omistajista vastasi, että kiimat ovat tulleet useimmiten tai aina säännöllisesti. Kyselyyn vastanneista 10 nartulla on ollut pentuja ja neljällä on ilmennyt synnytyksessä tai imetyksessä ongelmia. Yksi kyselyyn vastanneista nartuista oli keinosiemennetty ja yksi jäänyt tyhjäksi. Suurin osa vastanneista ilmoitti, ettei imetyksessä olisi ollut ongelmia ja kaikki synnyttäneet nartut olivat hoitaneet pentunsa hyvin, vain kolme ilmoitti nartun tarvinneen apua.

Kyselyyn vastanneista uroksista kahdeksaa on käytetty jalostukseen, joista yksi oli jättänyt nartun tyhjäksi. Muiden osalta astutus oli sujunut ongelmitta. Yhden uroksen kohdalla oli ollut asutuksessa ongelmia. Yksikään kyselyyn vastanneista uroksista ei ollut kieltäytynyt astumasta. Kyselyssä tuli esille, ettei uroksilla esiinnyt yliseksuaalista käyttäytymistä juurikaan.

Sosiaalinen käyttäytyminen

Kyselyn perusteella pointterit ovat hyvin sosiaalisia koiria. Erittäin harva koira osoitti aggressiivisuutta toisia koiria tai ihmisiä kohtaan. Kyselyn mukaan pointterit suhtautuivat ystävällisesti lapsiin, 87 % erittäin ystävällisesti tai ystävällisesti. Pointterit suhtautuvat rauhallisesti vieraisiin ihmisiin niin kotona kuin kodin ulkopuolella ja ovat kotiloissa rauhallisia eivätkä ääntele hermostuessaan. Vapaissa vastauksissa jonkin verran tuotin esille varautuneisuutta. Koulutettavuuden osalta pointteria pidetään helposti koulutettavana, joskin osittain liian pehmeäluonteiseksi. Suurimmaksi osaksi vastaajat pitivät pointteria erinomaisena kotikoirana.

Pelot ja ääniherkkyys

Harva pointteri on paukkuarka / -pelkoinen. Uroksista 69,2 % ei ollut lainkaan paukkuarka/-pelkoinen, nartuista vastaava osuus oli 81,8 %. Hieman paukkuarkoja/-pelkoisia uroksissa oli 15,3 % ja nartuissa 12,1 %. Vaikka paukkuarkuuden/-pelkoisuuden osuus kyselyyn vastanneista koirista jäi pieneksi, tulee valittaessa urosta tai narttua jalostuskäyttöön, huomioida koiran suhtautumiseen paukkuun. Uroksista 46,1 % ei ole lainkaan varautuneita ja nartuissa 48,8 %. Uroksissa varautuneisuus oli vähäisempää kuin nartuilla. Nartut eivät myöskään stressaannu helposti, ei ollenkaan 36,3 % tai hieman 36,3 %, kun uroksilla vastaavat luvut ovat 23 % ja 30,7 %.

Ikään liittyvät käytöshäiriöt

Kyselyssä ei tullut vastuksia siihen suuntaan, että käytöshäiriöt tulisivat esiin tai lisääntyisivät pointtereilla iän myötä.

Kuva 25. *Pointterin yläpäistä tyyliä havaittavissa myös noudossa. Kuva Minna Hietikko*

4.3.5 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta

Luonnekyselyn perusteella voidaan todeta, ettei pointterin luonteeseen ja käyttäytymiseen liity erityisiä ongelmia tai korjaamisen aiheita. Koirien luonteeseen ja sosiaaliseen käyttäytymiseen tulee jalostusvalinnoissa jatkossakin kiinnittää erityistä huomiota. Arkoja ja aggressiivisia koiria ei saa käyttää jalostukseen. Haasteena on myös säilyttää pointtereiden hermorakenne niin hyvänä, että koirien koulutus metsästyskäyttöön on mahdollista. Liian herkkiä tai vastaavasti äärimmäisen kovatahtoisia koiria tulee niin ikään käyttää jalostusvalinnoissa harkiten. Myöskään äänille arat tai jopa pelokkaat yksilöt eivät ole jalostuksen kannalta miltään osin suositeltavia.

4.4 Terveys ja lisääntyminen

4.4.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet

Rodun perinnöllisten vikojen ja sairauksien ehkäisemisohjelma PEVISA on tullut voimaan 1.1.2016. Nykyinen ohjelma on voimassa 31.12.2025 asti. Pointtereiden PEVISA-ohjelman mukaan pentujen vanhemmista tulee olla ennen astutusta annettu lonkkakuvauslausunto (lonkkakuvauspakko). Kuvaushetkellä koiran tulee olla täyttänyt 12 kuukautta. Rekisteröinnin raja-arvona on lonkkaniveldysplasian aste B, kyynärnivelten kuvauspakko ilman raja-arvoa, ulkomaisia uroksia koskeva poikkeus; ei vaadita kyynärkuvaustulosta, sekä jälkeläisrajoitus 20 pentua. Viimeinen rajan ylittänyt pentue rekisteröidään kuitenkin kokonaan.

Periytymistavan vuoksi jalostukseen saa käyttää vain lonkkaniveliltään terveeksi (A ja B) luokiteltuja koiria. Tärkeää on myös seurata sisarusten ja sukulaisten lonkkaniveldysplasia-asteita. Koiria, joiden jälkeläisillä todetaan runsaasti lonkkaniveldysplasiaa, ei saa käyttää jalostukseen. Lonkkanivelen kasvuhäiriö eli "lonkkavika", (engl. hip dysplasia, HD) on koirien yleisin luuston/nivelten kasvuhäiriö. Se voidaan määritellä perinnölliseksi lonkkanivelen löysyydeksi. Lonkat ovat syntymähetkellä makroskooppisesti normaalit, mutta muutokset alkavat jo pennun ensimmäisten elinviikkojen aikana. Löysyys johtaa reisiluun pään ja lonkkamaljan riittämättömään kontaktiin. Alueelle kohdistuu epänormaalin suuri paine, joka on sitä suurempi mitä pienempi kontaktialue on. Tämä voi johtaa mikromurtumiin ja lonkkamaljan mataloitumiseen. Noin vuoden iässä lantion luutumisen on täydellistä ja lonkkaniveletkin stabiloituvat. Yleensä kipukin helpottaa tässä iässä. Lonkkanivelen kasvuhäiriö johtaa yleensä nivelrikkoon. Nivelrikon kehittymisen aikatauluun ja tyyppiin vaikuttavat rotukohtaiset ja yksilölliset erot. Lonkkanivelen kasvuhäiriön perimmäistä syytä ei tiedetä, mutta se periytyy tämänhetkisen tutkimustiedon perusteella kvantitatiivisesti eli siihen vaikuttaa useita eri genejä. Näistä osa on niin kutsuttuja suurivaikutteisia genejä (engl major gene). Periytymisaste vaihtelee eri tutkimuksissa välillä 0.1–0.6. Ympäristöllä on vaikutusta kasvuhäiriön ilmiäsuun. Useissa tutkimuksissa on todettu runsaan ravinnonsaannin olevan yhteydessä lonkkavikaan. Ruokinta ei aiheuta dysplasiaa, mutta se tuo vian esiin geneettisesti alttiilla koirilla. Tämä

pätee myös toisin päin, optimaalisella ruokinnalla lonkkanivelen kasvuhäiriö ei tule näkyviin tai on lievempää. Myös liian raju liikunta kasvuaikana voi pahentaa muutoksia. (Kennelliitto/artikkelit/Anu Lappalainen)

Taulukko 6. Suomessa arvostelussa käytetään FCI:n vahvistamaa kansainvälistä lonkkaniveldysplasian arvosteluasteikkoa. (FCI hip dysplasia classification)

A ei muutoksia	Reisiluun pää ja lonkkamaljakko ovat yhdenmukaiset. Lonkkamaljakon kraniolateraalinen reuna piirtyy terävänä ja on lievästi pyöristynyt. Nivelrako on tiivis ja tasainen. Norbergin asteikko vetoasennossa noin 105° (suosituksena).
B lähes normaali/rajatapaus	Reisiluun pää ja lonkkamaljakko ovat vähän epäyhdenmukaiset ja Norbergin asteikko vetoasennossa lähellä 105°, tai reisiluun pään keskus on mediaalisesti lonkkamaljakon dorsaalireunaan nähden ja reisiluun pää ja lonkkamaljakko ovat yhdenmukaiset.
C lievä	Reisiluun pää ja lonkkamalja eivät ole yhdenmukaiset, Norbergin asteikko on noin 100° ja/tai lonkkamaljakon kraniolateraalinen reuna on vähän mataloitunut. Epätasaisuutta tai korkeintaan lieviä nivelrikkomuutoksia lonkkamaljan kraniaali-, kaudaali- tai dorsaalireunassa tai reisiluun päässä tai kaulassa.
D kohtalainen (keskivaikea)	Selvää epätasaisuutta reisiluun päässä ja lonkkamaljakossa, subluksaatio. Norbergin asteikko on suurempi kuin 90° (vain suosituksena). Lonkkamaljakon kraniolateraalireuna tasaantunut ja/tai nivelrikon merkkejä.
E vaikea	Selvästi dysplastinen lonkkanivel. Esim. luksaatio tai selvä subluksaatio, Norbergin asteikko alle 90°, selvä lonkkamaljakon kraniaalireunan tasaantuminen, reisiluun pään epämuotoisuus (sienimäinen, tasaantunut) tai muut nivelrikkomuutokset.

Tätä asteikkoa noudatetaan koiran kuudenteen ikävuoteen saakka. Tämän jälkeen arvostelussa on otettava huomioon koiran ikä ja erityisesti sekundäärinen nivelrikko.

Vuosien 2014–2023 lonkkaniveltilastojen perusteella pointtereiden HD-taso on säilynyt kohtalaisen hyvänä. Kuvatuista koirista 74 %:lla tulos oli luokkaa A tai B, eli asteeltaan normaaleja tai lähes normaaleja. Vuonna 2012 peräti 73 %:lla koirista lonkat olivat luokkaa A, kun taas tässä mielessä heikoin vuosi oli vuosi 2008, jolloin A-lonkkaisia koiria oli 18 %. Huomioitavaa on myös, että C sekä D lonkkaisten koirien osuus on 26 %.

Taulukko 7. Lonkkadysplasiatilastot koirien määränä esitettynä. (Suomen Kennelliiton Koiranetjalostustietojärjestelmä)

Vuosi	Syntyneitä	A	B	C	D	E	Yhteensä
2014	23	6	2	2	1	0	11
2015	31	7	7	1	1	0	16
2016	38	6	7	8	1	0	22
2017	23	3	0	2	0	0	5
2018	35	10	4	2	0	0	16
2019	36	12	1	2	2	0	17
2020	23	4	2	4	0	0	10
2021	37	7	5	4	0	0	16
2022	29	3	3	2	0	0	8
2023	40	2	0	0	0	0	2
Yhteensä	315	60	31	27	5	0	123

Taulukko 8. Lonkkadysplasiatilastot prosentteina esitettynä. (Suomen Kennelliiton Koiranetjalostustietojärjestelmä)

Vuosi	Tutkittu	A	B	C	D	E
2014	48%	55%	18%	18%	9%	0%
2015	52%	44%	44%	6%	6%	0%
2016	58%	27%	32%	36%	5%	0%
2017	22%	60%	0%	40%	0%	0%
2018	46%	62%	25%	12%	0%	0%
2019	47%	71%	6%	12%	12%	0%
2020	43%	40%	20%	40%	0%	0%
2021	43%	44%	31%	25%	0%	0%
2022	28%	38%	38%	25%	0%	0%
2023	5%	100%	0%	0%	0%	0%
Yhteensä	39%	49%	25%	22%	4%	0%

Huolestuttavaa lonkkanivelasteiden määrittämisessä on se, että seuranta-ajan kaikkien kuvattujen yksilöiden määrä on vain yhteensä 123 koiraa eli 39 % vastaavana aikana rekisteröidyitä pointtereista. Saadaksemme mahdollisimman kattavan kuvan rodun HD-tilanteesta, tulee kuvausprosentin kasvuun panostaa tulevina vuosina. Tässä avainasemassa ovat ennen kaikkea kasvattajat, joiden velvollisuutena on kannustaa ja ohjata pennunottajat kuvauttamaan koirat niiden saavutettua sopivan iän. Myös rotujärjestö voisi ajoittain kampanjoida asian tiimoilta.

Lonkkadysplasia-asteen terveenä pitäminen on rodunjalostuksen kannalta ensiarvoisen tärkeää. Metsästyskoirana pointterin rakenteen tulee olla terve, jotta se kykenee suoriutumaan sille asetetuista kovista fyysisistä rasitteista ja vaatimuksista. Lievä dysplasia voi olla käyttökoiralle kuitenkin lähes oireeton. Jos niveleen kehittyä dysplasian

seurauksena nivelrikkoa eli degeneratiivisen nivelsairauden merkkejä, voi koiralla olla merkittäviä kipuja. Tämä näkyy erityisesti rasituksen jälkeen. Useimmiten oireilu alkaa, kun nivelrikkoa alkaa kehittyä. Oireet, kuten kivusta johtuva ontuminen, ovat yksilöllisiä. Osa sairaista koirista oireilee, osa ei. Sairaus johtaa pahimmillaan liikuntakyvyttömyyteen ja rajoittaa koiran metsästyskäyttöä

Kyynärnivelen kasvuhäiriö (engl. elbow dysplasia, ED) on yleisin isojen ja jättikokoisten koirien etujalan nivelkivun ja ontumisen aiheuttaja. Kyynärnivelen muodostuu kolmesta eri luusta, joten kasvuhäiriö voi ilmetä useassa eri kohdassa kyynärniveltä. Kyynärnivelen kasvuhäiriö periytyy usean eri geenin välityksellä. Kasvuhäiriön tyyppi vaihtelee eri roduilla, mikä viittaa siihen, että aiheuttajina ovat eri geenit. Kyynärnivelen kasvuhäiriö on yleisempää uroksilla, todennäköisesti urosten suuremman painon ja mahdollisesti myös hormonaalisten tekijöiden takia. Nykykäsityksen mukaan perinnöllisillä tekijöillä on suurin osuus kyynärnivelen kasvuhäiriön synnissä, mutta ympäristötekijöillä on osuutensa sen ilmenemisessä. Toisin sanoen oikeanlaisella ruokinnalla voidaan mahdollisesti estää kasvuhäiriön kehittyminen yksilöllä, jolla on siihen perinnöllinen alttius.

Kaikissa kyynärnivelen kasvuhäiriöissä oireet alkavat keskimäärin 4–7 kuukauden iässä. Tyypillinen oire on ontuminen, joka voi pahentua rasituksessa tai olla voimakkainta levon jälkeen. Ontuminen voi olla jatkuvaa tai ajoittaista. Omistajan voi olla vaikea havaita koiran ontumista, jos kasvuhäiriö on molemminpuolinen. Toisinaan kasvuhäiriö on molemmissa kyynärnivelistä, vaikka koira ontuu vain toista jalkaa. Usein oireet huomataan vasta aikuisiällä ja silloin oireet johtuvat sekundaarisesta nivelrikosta. (Kennelliitto/artikkelit/Anu Lappalainen)

Pointtereiden PEVISA-ohjelmaan haluttiin ottaa kyynärnivelten kuvauspakko ilman rekisteröintiin vaikuttavaa raja-arvoa, sillä erittäin voimakkaasti etupäätänsä käyttävälle pointterille on tärkeää, että eturaajojen työskentely on kunnossa ja liikeradat toimivat. Käytännön metsästystilanteissa on ollut nähtävissä jonkin verran rasituksen jälkeen ontuvia koiria. Tämä on herättänyt huolen rodussa mahdollisesti piilevistä kyynärnivelten ongelmista. Kuvauspakolla pyrimme varmistamaan siitokseen käytettävien koirien kyynärnivelten tilan ja pois sulkemaan myös täysin sairaiden (luokka 3) koirien jalostuskäyttö. Kyynärnivelten nivelrikko invalidisoi koiraa yleensä pahemmin kuin esimerkiksi lonkkien nivelrikko, koska 60 % koiran painosta on eturaajoilla.

Röntgenkuvat otetaan IEWG:n (International Elbow Working Group) suositusten mukaisesti ja Suomessa niiden arvostelussa käytetään IEWG:n esittämää kansainvälistä kyynärniveldysplasian arvosteluasteikkoa

Taulukko 9. Kyynärnivelten kasvuhäiriötä kuvaavan IEWG:n arvosteluasteikko. (Lappalainen 2020.)

Ei muutoksia 0	
Lievät 1	Lievät nivelrikkomuutokset (artroosi) yleensä ensiksi kyynärpään ulokkeen (processus anconaeus) yläpinnassa (2 mm vahvuuteen saakka).
Kohtalaiset 2	Edellä mainittuja muutoksia 5 mm saakka ja/tai muutoksia varttinäluun nivelosassa, varislisäkkeessä (processus coronoideus) ja/tai lievää epämuotoisuutta
Voimakkaat 3 muutokset	Edellisen ylittävät rappeutumismuutokset/voimakas muutokset epämuotoisuus. Kiinnittymätön processus anconaeus.

Taulukko 10. Pointtereiden kyynärniveltilastot koirien määränä sekä prosentteina esitettynä. (Suomen Kennelliiton Koiranet-jalostustietojärjestelmä)

Vuosi	Syntyneitä	0	1	2	3	Yhteensä
2014	23	10	0	1	0	11
2015	31	15	1	0	0	16
2016	38	17	3	0	0	20
2017	23	4	0	0	0	4
2018	35	13	1	1	1	16
2019	36	15	0	0	0	15
2020	23	10	0	0	0	10
2021	37	15	1	0	0	16
2022	29	6	0	0	0	6
2023	40	1	0	0	0	1
Yhteensä	315	106	6	2	1	115

Vuosi	Tutkittu	0	1	2	3
2014	48%	91%	0%	9%	0%
2015	52%	94%	6%	0%	0%
2016	53%	85%	15%	0%	0%
2017	17%	100%	0%	0%	0%
2018	46%	81%	6%	6%	6%
2019	42%	100%	0%	0%	0%
2020	43%	100%	0%	0%	0%
2021	43%	94%	6%	0%	0%
2022	21%	100%	0%	0%	0%
2023	2%	100%	0%	0%	0%
Yhteensä	37%	92%	5%	2%	1%

PEVISA-ohjelman voimaantulovuosi sekä ohjelman muutokset

PEVISA säilyy samana kuin 1.1.2016 voimaan tullut ohjelma eikä siihen tehdä muutoksia.

Sairauksien esiintyminen muissa maissa

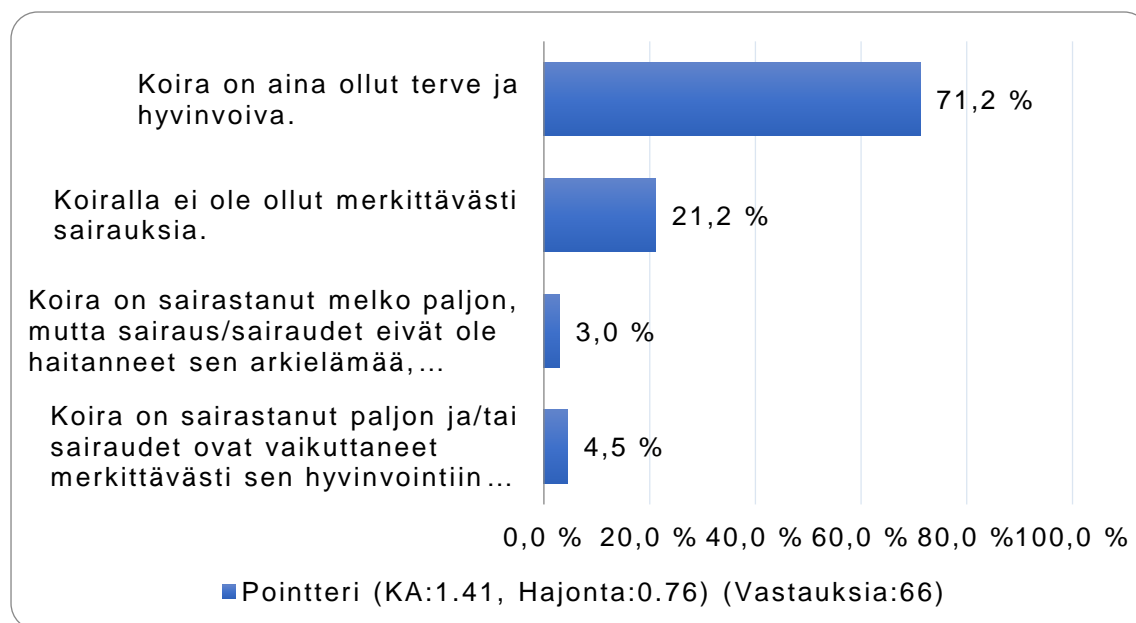
Ruotsissa edellinen terveys- ja luonnekysely suoritettiin 2024 vuonna. Tähän JTO:aan meillä ei ole vielä tuloksia käytettävissä. Terveystilastoja on vaikea seurata tilastollisesti, sillä Ruotsin Hunddata-järjestelmä ei anna koottuja tietoja, vaan yksittäisten koirien tietoja. Pointterit, joita käytetään jalostukseen, tulee lonkkakuvata, mutta raja-arvoa jalostuskäyttöön ei ole Ruotsissa. Sukusiitosprosentin suositus on 2,5 %.

4.4.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet

Kyselyn mukaan pointtereiden terveyteen on oltu erittäin tyytyväisiä 69,6 % ja melko tyytyväisiä 15,2 %. Yksittäisillä koirilla oli ollut korvatulehduksia sekä muita tulehduksia tai iho-ongelmia esimerkiksi atopiaan ja allergiaa sekä kynsien lohkeamista. Uroksilla eikä nartuilla ole esiintynyt epilepsiaa. Kyselyn mukaan pointtereilla ei ole havaittu toimintaa haittaavia nivel- tai muita vaivoja. Terveyskyselyn tulokset eivät anna aiheutta erityistoimenpiteille tai kyseisten sairauksien nostamista PEVISA-ohjelman piiriin rodun pienen populaation takia, kaikkiin rodussa ilmeneviin sairauksiin tai muihin terveysongelmiin tulee suhtautua vakavasti sekä tuoda avoimesti esiin ja yhteiseen arvioon jalostusvalintoja tehtäessä.

Kennelliiton Koirien terveystarkastus 2023

Kennelliitto avasi keväällä 2019 nettiin Koirien terveystarkastuksen. Tähän JTO:n on otettu vastaukset, jotka ovat saapuneet 23.11.2023 mennessä. Kyselyyn on vastannut 66 pointterea, 60,6 % oli narttujen vastauksia ja 39,4 % uroksien. Suurimmalta osalta koirat olivat syntyneet vuosina 2015–2019, 48,5 % vastanneista. 27,3 % oli iältään 3–4-vuotiaita. 13,6 % koirista oli jo kuollut. Kaiken kaikkiaan kyselyn perusteella pointterit olivat terveitä koiria. Kyselyn vastaukset olivat lähellä samoja kuin mitä Kanakoierakerhon pointterijaoksen suorittamassa terveys- ominaisuus- ja kotikäyttäytymiskyselystä saatiin. 83,3 % vastaajista olivat sitä mieltä, että koiran terveys on ollut odotuksen mukainen ja 7,6 % vastasi, että on ollut terveempi kuin mitä osasi odottaa. Koiran yleisestä terveydestä kysyttäessä vain 4,5 % oli sitä mieltä, että koira on sairastanut paljon ja/tai sairaudet ovat vaikuttaneet merkittävästi koiran hyvinvointiin ja elämänlaatuun.

Kuva 26. Ote kennelliiton terveystarkastuksesta 2019-2023.

4.4.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Kennelliiton kuolinsyytilasto kertoo, että yleisin pointterin kuolinsyy on vanhuus ja koiran keskimääräinen elinikä tuolloin 13 vuotta 4 kuukautta.

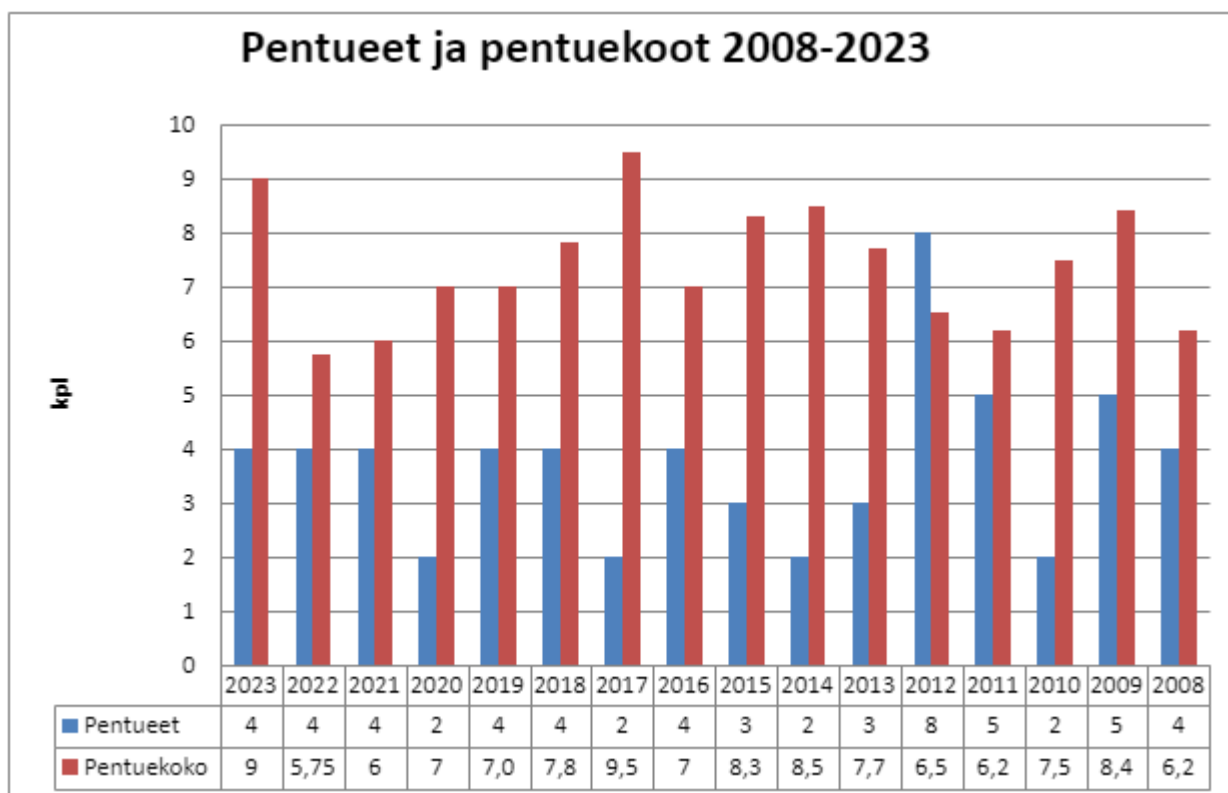
Taulukko 11. Yleisimmät kuolinsyyt vuosina 2014–2023. (Suomen Kennelliiton Koiranetjalostustietojärjestelmä)

Kuolinsyy	Keskim. elinikä	Yhteensä
Hermostollinen sairaus	5 vuotta 7 kuukautta	2
Iho- ja korvasairaudet	6 vuotta 4 kuukautta	1
Kadonnut	4 vuotta 3 kuukautta	2
Kasvainsairaudet, syöpä	10 vuotta 2 kuukautta	10
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	9 vuotta 7 kuukautta	5
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	8 vuotta 8 kuukautta	5
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	4 vuotta 0 kuukautta	1
Luusto- ja nivelsairaus	7 vuotta 4 kuukautta	3
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	8 vuotta 8 kuukautta	2
Muu sairaus, jota ei ole listalla	8 vuotta 10 kuukautta	4
Selkäsairaus	7 vuotta 0 kuukautta	3
Sydänsairaus	13 vuotta 6 kuukautta	2
Tapaturma tai liikennevahinko	5 vuotta 1 kuukautta	10
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	13 vuotta 4 kuukautta	28
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	12 vuotta 0 kuukautta	3
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	11 vuotta 1 kuukautta	20
Kaikki yhteensä	10 vuotta 2 kuukautta	101

4.4.4 Lisääntyminen

Keskimääräinen pentuekoko

Seurantajaksolla 2014–2023 pointtereiden pentuekoot ovat olleet välillä 5,75–9,5 pentua /pentue.

Kuva 27. Pentueet ja pentuekoot vuosina 2008–2023.

Yleisesti voidaan todeta, että pointterit lisääntyvät varsin vaivattomasti ja normaalisti. Pentuekoot ovat hyvällä tasolla ja pointterinartut hoitavat pentueensa hyvin ja luonnonmukaisesti.

Kuva 28. Nuori pointteri tutkii maailmaa.

4.4.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Pointtereiden ulkomuodossa ja anatomiassa ei ole piirteitä, jotka altistavat rotua sairauksille tai hyvinvointiongelmille. Kiinnittämällä jatkossakin huomiota rodun rakenteen terveyteen sekä rodussa yksittäin nouseviin terveysongelmiin, pidämme jalostuksen keinoin rodun myös tulevaisuudessa mahdollisimman terveenä ja elinvoimaisena. Pointteri kykenee anatomiansa ansiosta lisääntymään normaalisti ja hoitamaan jälkeläisensä luonnollisesti.

4.4.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Edellä kuvattujen terveystulosten perusteella voimme todeta, että suomalainen pointterikanta on yleisesti ottaen erittäin terve. Tästä huolimatta tulee seurannassa kiinnittää erityistä huomioita lonkkien ja kyynärnivelten terveyteen, ihosairauksien (furunkuloosi) seurantaan sekä hampaiden ja hännän oikeaan rakenteeseen. Säännöllisesti toteutettavien seurantojen avulla voimme jatkossakin seurata ja tilastoida rodun terveystilanteen kehittymistä ja siinä mahdollisesti tapahtuvia muutoksia. Kasvattajien rooli rodun terveyden ylläpitämiseksi on myös luonnollisesti tärkeässä asemassa. Kasvattajasitoumuksen allekirjoitettuaan jokainen kasvattaja sitoutuu käyttämään jalostukseen terveitä ja hyväkuntoisia koiria sekä antamaan avoimesti tietoa koiriensa ominaisuuksista.

JTO-kauden 2026–2030 tavoitteena on jalostustyön ohjaus käytännön toimenpiteitä kehittämällä. Tavoitteena on saada jokaiselle pennun ottajalle mahdollisimman terve metsästyskoira. Kanakoirakerhon jalostustoimikunta on laatinut pentuesuunnitelmakaavakkeen, jossa kasvattaja esittelee uroksen sekä nartun ja yhdistelmän jalostukselliset tavoitteet sekä muut pentujen terveyteen mahdollisesti vaikuttavat tiedot käsittäen koiran vanhemmat, kuten esim. hampaat/purenta, hammaspuutokset, häntämutka, napatyrä, iho-ongelmat/allergiat, vanhempien luonne sekä käyttöominaisuudet. Pentuesuunnitelmalomake liitteenä.

4.5. Ulkomuoto

Rotumääritelmä

Seuraavat kappaleet ovat lainattu Kennelliiton koiranet-jalostustietojärjestelmästä (Suomen Kennelliiton Koiranet-jalostustietojärjestelmä) rotumääritelmä tiedostosta.

Rotumääritelmän mukaan pointterin yleisvaikutelman kuuluu olla sopusuhtainen ja linjakas ja sillä tulee olla kauniit, kaarevat ääriviivat. Pointterin käyttäytymisen ja luonteen tulisi olla aristokraattinen, valpas, vaikuttaa voimakkaalta, kestävältä ja nopealta. Lisäksi pointteri on ystävällinen ja rauhallinen.

PÄÄ

Kallo: Keskileveä, sopusuhtainen kuonon pituuteen nähden. Niskakyhmy selvästi erottuva.

Otsapenger: Jyrkkä.

Kirsu: Tumma, keltavalkoisilla koirilla voi olla vaaleampi. Sieraimet avarat, pehmeät ja kosteat.

Kuono-osa: Kuononselkä hieman kovera, kuononselkä on samalla tasolla kuin sieraimet mikä antaa hieman pystykuonoisen (dish-faced) vaikutelman. Vähäinen painauma silmien alla.

Huulet: Hyvin kehittyneet, pehmeät.

Leuat / hampaat / purenta: Voimakkaat leuat. Täydellinen, säännöllinen leikkaava purenta: yläleuan hampaat koskettavat tiiviisti alaleuan hampaita ja ovat suorassa kulmassa leukoihin nähden.

Posket: Poskiluut eivät ole esiin työntyvät.

Silmät: Yhtä kaukana niskakyhmystä kuin sieraimista. Kirkkaat, ilme ystävällinen. Joko pähkinän- tai tummanruskeat karvapeitteen väristä riippuen. Ilme ei saa olla röyhkeä eikä tuijottava. Silmät eivät karsasta. Silmien ympärökset tummat, keltavalkoisilla koirilla voivat olla vaaleammat.

Korvat: Korvalehti ohut, korvat kiinnittyneet melko korkealle, päänmyötäiset, keskipitkät ja hieman kärkeä kohti suippenevat.

KAULA: Pitkä, lihaksikas, hieman kaareva, nousee kauniisti lavoista, ei löysää kaulanahkaa.

RUNKO:

Lanne: Vahva, lihaksikas ja hieman kaareva. Lyhyt lanneosa.

Rintakehä: Riittävän tilava, syvä, ulottuu kyynärpäiden tasolle. Kylkiluut ovat kaarevat ulottuen pitkälle taakse, ja ne lyhenevät asteittain lanneosaa kohti.

HÄNTÄ: Keskipitkä, tyvestä paksu, kärkeä kohti vähitellen oheneva. Häntä tiiviin karvan peittämä, selän tasolla, ei ylös kaartuva, liikkeessä puolelta toiselle heiluva.

RAAJAT:

Eturaajat: Eturaajat suorat, lujat, soikealuiset, jänteet vahvat ja selvästi näkyvissä.

Lavat: Pitkät ja viistot.

Ranteet: Rannenivel on muuten sileä, mutta erottuu hieman raajan sisäisivulla.

Välikämmenet: Pitkähköt, vahvat, joustavat ja hieman viistot.

Etukäpälät: Soikeat, tiiviit. Varpaat kaarevat. Päkiät paksut.

Takaraajat: Hyvin lihaksikkaat. Sarvennaisten väli leveä, ne ovat selvästi erottuvat, mutta eivät kohoa yli selkälinjan.

Reidet: Voimakkaasti kehittyneet. Polvet: Hyvin kulmautuneet.

Sääret: Voimakkaasti kehittyneet.

Kintereet: Matalat.

Takakäpälät: Kuten etukäpälät.

LIIKKEET: Sulavat, askel maatavoittavaa, vetävä taka-askel. Kyynärpäät eivät sisä- eikä vätkä ulkokierteiset. Eturaajan askel ei missään tapauksessa saa olla lyhyt ja korkea ("hackney-askel").

KARVAPEITE

Karva: Hienoa, lyhyttä, kovaa, kaikkialla tasaisesti peittävää, aivan sileää ja suoraa sekä kiiltävää.

Väri: Tavallisimmat värit ovat valkoinen keltaisin, punakeltaisin, maksanruskein tai mustin läiskin. Yksivärisyys ja kolmivärisyys on myös sallittua.

Rotumääritelmän mukainen säkäkorkeus:
urokset 63–69 cm
nartut 61–66 cm

VIRHEET: Kaikki poikkeamat edellä mainituista on luettava virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin sekä kykyyn toimia perinteisessä käyttötarkoituksessa.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

- Vihaisuus tai arkuus
- Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen.

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin. Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria.

(Suomen Kennelliiton Koiranet-jalostustietojärjestelmä)

Näyttelyt ja rakennekatselmukset

Näyttelykäyntejä pointtereilla on ollut seurantajaksolla 2014–2023 yhteensä 1 237 kpl, mikä on lähes 400 käyntiä vähemmän kuin edellisellä seurantajaksolla. Tilaston mukaan 856 kertaa koira on arvosteltu erinomaiseksi (ERI) rotunsa edustajaksi, 280 kertaa erittäin hyväksi (EH). Tämän mukaan näyttelyihin osallistunut pointteri on 92 %:sti palkituista ulkomuodollisesti erinomaiseksi tai erittäin hyväksi rotunsa edustajaksi. Tässä on huomioitava myös, että sama koira on osallistunut useamman kerran näyttelyyn. Tämä kertoo siitä, että myös metsästyslinjaiset pointterit ovat ulkomuodoltaan pääsääntöisesti erinomaisia ja erittäin hyviä rotunsa edustajia.

Taulukko 12. Näyttelyissä palkitsemisprosentit 2014–2023. *(Suomen Kennelliiton Koiranet-jalostustietojärjestelmä)*

	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
Pentuluokka 7-9 kk	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0 tulosta
Junioriluokka	57% (200 tulosta)	30% (105 tulosta)	11% (37 tulosta)	1% (3 tulosta)	0% (1 tulosta)	2% (6 tulosta)	352 tulosta
Nuorten luokka	72% (96 tulosta)	18% (24 tulosta)	8% (10 tulosta)	1% (1 tulosta)	1% (1 tulosta)	1% (1 tulosta)	133 tulosta
Avoin luokka	64% (259 tulosta)	28% (112 tulosta)	8% (31 tulosta)	1% (4 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	406 tulosta
Käyttöluokka	62% (40 tulosta)	34% (22 tulosta)	5% (3 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	65 tulosta
Vallioluokka	97% (218 tulosta)	3% (7 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	225 tulosta
Veteraaniluokka	77% (43 tulosta)	18% (10 tulosta)	4% (2 tulosta)	0% (0 tulosta)	2% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	56 tulosta
Yhteensä	69% (856 tulosta)	23% (280 tulosta)	7% (83 tulosta)	1% (8 tulosta)	0% (3 tulosta)	1% (7 tulosta)	1237 tulosta

Rakennekatselmus

Kanakoiraikerho - Hönshundssektionen ry järjestää vuosittain rakennekatselmuksen, ensisijaisesti nuorille pointtereille ja settereille. Rakenteen lisäksi katselmuksessa on kiinnitetty huomio myös rotujen luonneominaisuuksiin. Vuosina 2019–2023 rakennekatselmukseen on osallistunut 17 pointteria.

Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

Pointterin rakenne ja ulkomuoto eivät aseta rodulle ongelmakohtia. Rodun käyttötarkoitus ja FCI:n säkäkorkeusvaatimukset ovat silti selvässä ristiriidassa. Koira ei metsästettäessä hyödy raskaasta, liian korkeasta rungostaan vaan päinvastoin. Mitä kevyempi ja

sopusuhtaisempi koira on, sen helpommin ja itseään vaurioittamatta se suoriutuu paremmin usein kestävyttä ja nopeutta vaativissa metsästystilanteissa.

Keskeisimmät ongelmakohdat

Alkuperäisen käyttötarkoituksen kannalta ongelmallista on, että isokokoisia pointtereita jalostetaan usein pelkästään ulkomuodon kehittämiseen liittyvistä lähtökohdista. Tällöin koiran jalostusarvon osoittamista käyttökokeissa ei pidetä tarpeellisena.

Käyttölinjaisten pointtereiden osalta koe- ja näyttelysäännöt estävät tällaisen yksipuolisen joidenkin ominaisuuksien korostamisen.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Rodun ensimmäinen tavoiteohjelma laadittiin vuonna 1997 ja se oli voimassa vuoteen 2002 saakka. Rodun edellinen tavoiteohjelma on ollut voimassa vuosina 2021–2025.

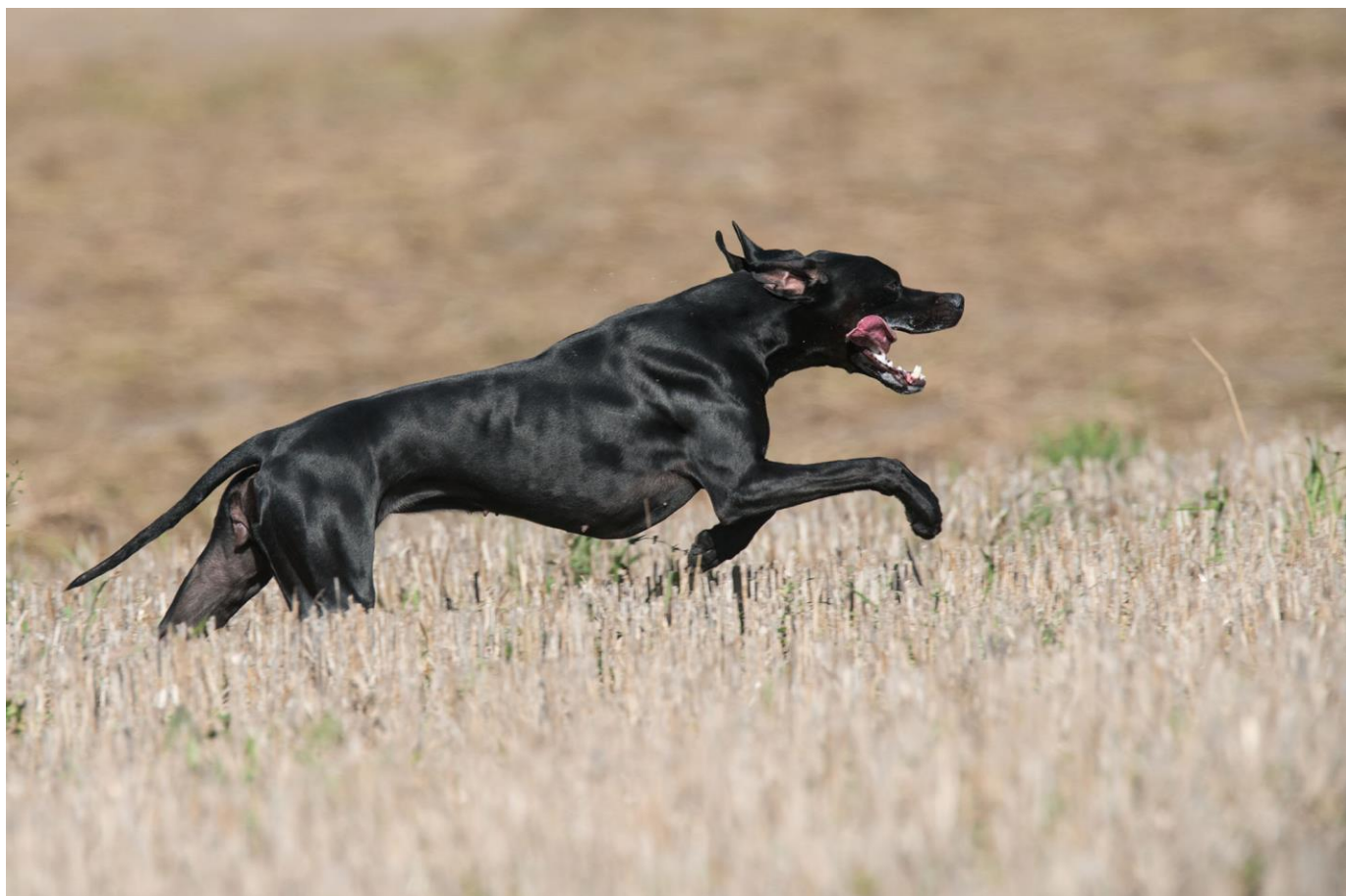
Edelliseen tavoiteohjelmaan kirjatut jalostustavoitteet sekä niiden toteutuminen

Tavoite	Toimenpide	Tulos
Tuetaan jalostustuontien toteutumista sekä tehollisen populaation kasvattamista.	Rodun jaostoimikunta ylläpitänyt kansainvälisiä suhteita sekä toiminut apuna ulkomaisten, erityisesti Pohjoismaisten pentujen tuontien koordinoinnissa.	Käyttölinjaisten tuontikoirien määrä on ollut vähäinen. Kuitenkin urosvalinnoissa on käytetty useita, etupäässä ruotsalaisia ja norjalaisia uroksia.
Ylläpidetään rodun koulutettavuutta sekä kiinnitetään jalostuksessa huomio yksilöiden linnunlöytö- ja käsittelykykyyn. Pyritään siihen, että rodussa esiintyy mahdollisimman vähän aggressiivisuutta, paukkuarkuutta tai pelokkuutta.	Rodun käyttöominaisuuksien arviointi metsästyskokeiden tulosten perusteella. Järjestetty harrastajakunnalle, erityisesti uusille pennunottajille suunnattua koulutus- ja koetointia. Säännöllisesti toteutetut terveys- ja luonnekyselyt. Tiedotus rodun luonteen tärkeydestä jalostuksessa.	Rodun käyttöominaisuudet ovat pysyneet hyvällä tasolla, ja rotu esiintyy kattavasti erityisesti avoimissa maastoissa käydyissä koemuodissa. Rodun koulutustilaisuuksiin on osallistunut uusia harrastajia ja tapahtumista saatu palaute on ollut erittäin positiivista
Luodaan kasvattajille edellytyksiä ylläpitää kasvatustoimintaa.	Jalostustoimikunnan tuki sekä kasvattajille suunnattu informaation jako.	Jalostustoimikunta on osallistunut aktiivisesti kasvattajien tukemiseen. Kanakoirakerhon sähköinen tietokanta on otettu käyttöön vuonna 2015.
Lonkkadysplasiaprosentin laskeminen ja pitäminen alle 5 %:ssa kuvatuista sekä tilastollisen otoksen parantaminen nostamalla HD-kuvantamisprosentti tasolle 50 % / rekisteröidyt.	Tiedotus lonkkadysplasian yleisyydestä ja jalostuksesta, kuvauttamiseen kannustaminen.	Lonkkadysplasia kuvantamisprosentti seurantakaudella 2014–2023 on 39 % eli tavoitteeseen ei olla päästy.
Estetään uusien perinnöllisten sairauksien vakiintuminen kantaan. Erityisesti seurataan purentaan liittyviä virheitä. Epilepsian ja furunkuloosi tilanteen kehittymisen tarkkailua jatketaan. Kyynärniveltutkimuksien vakiinnuttaminen rodussamme.	Seurataan terveyden kehittymistä säännöllisillä terveys- ja luonnekyselyillä. Kyynärniveltten kuvauspakko jalostuskoirilta, ilman rekisteröinnin raja-arvoa. Terveyden seuranta säännöllisin kyselyin.	Kyynärien kuvantamisprosentti rekisteröidyistä koirista seurantakaudella 2014–2023 on ollut 41 %.
Rakenteen neliömäisyyttä tulee välttää, sekä estää käyttöominaisuuksien kannalta epätarkoituksenmukaisten raskaiden ja kookkaiden yksilöiden vakiintuminen kantaan	Kiinnitetään jalostukseen käytettävien yksilöiden ulkomuotoon sekä rakenteeseen huomiota. Vältetään ääripäiden (suuri/pieni) käyttöä jalostuksessa.	Jalostukseen käytetyt yksilöt ovat näyttelypalkittuja. Ulkomuototuomareiden perehdyttäminen koirien metsästyskäyttöön

Jalostuksen ulkopuolelle jäävien koirien osuus

Ajoittain käydyssä rotujaoksen keskustelussa on nostettu esiin ajatus, että esimerkiksi jalostuskoirien koetulosvaatimuksia kovennetaan. Tällä toimenpiteellä katsottaisiin kuitenkin olevan rodun geenipohjan laajuuden kannalta epäsuotuisia vaikutuksia. Sen lisäksi, että seuraamme yksittäisen koiran koemenestystä, on tärkeää seurata myös pentuesisarten tai muiden sukulinjaan kuuluvien yksilöiden koesuorituksia. Laajemman käyttöarvon arvioiminen takaa myös laajemman jalostusmateriaalin käytön. Näin arvioimalla ylläpidämme geenipohjan monimuotoisuutta.

Pointtereiden osalta ainoastaan yksittäiset koirat jäivät PEVISAn tai JTO:ssa esitettyjen jalostussuositusten vuoksi jalostuksen ulkopuolelle. Näissä tapauksissa oli kysymys lonkkadysplasian raja-arvoa B huonommat lonkat.

Kuva 29. *Pointteri juoksemassa kentällä.*

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Jalostuspohja

Pointteri on käyttötarkoitukseltaan metsästyskoirarotu, jonka jalostuksen tavoitteena on säilyttää sille, asetut käyttö-, luonne- ja terveysominaisuudet mahdollisimman korkeatasoisina.

Pointtereiden jalostuspohja on pysynyt vuosia melko vakiintuneella tasolla, joka on vastannut myös kysynnän tarpeisiin. Populaation kokoa voidaan pitää rodun monimuotoisuuden kannalta kuitenkin liian pienenä. Jalostuspohjan laajuuden ja terveyden ylläpitämiseksi asetetaan seuraavat seurantajakson tavoitteet:

1. Maltillisesti lisätään käyttölinjaisten yhdistelmien toteutumista, välttämällä kuitenkin samojen jalostuslinjojen toistamista, sukusiitosasteen kasvua sekä liiallista jälkeläismäärien kasvua.
2. Tuetaan jalostustuontien toteutumista ja ennen kaikkea painotetaan laadullisesti hyvien käyttökoirajälkeläisten tuontia Suomeen.
3. Luodaan laadukkaana metsästyskoirana rodulle entistä positiivisempi imago, jolla pyritään lisäämään rodun kysyntää ja luodaan kasvattajille edellytyksiä rodun jalostukselle.

Käyttäytyminen ja luonne

Pointterin luonteen tulee olla tasapainoinen ja ystävällinen. Vaikka rotu on metsästysrotu, elävät koirat osana perhettä ja muuta sosiaalista ympäristöä ympäri vuoden. Koirien tulee kestää kovaakin fyysistä rasitusta metsästyskautena, jolloin luonteen tulee olla näissä tilanteissa reipas ja määrätietoinen. Toisaalta pointterilta edellytetään hyvää koulutuksen vastaanottamista, jolloin liiallinen itsenäisyys tai luonteen kovuus eivät ole hyväksi. Pointteri ei saa olla aggressiivinen tai kohtuuttoman arka. Tasapainoisen ja ystävällisen käyttäytymisen ja luonteen ylläpitämiseksi asetetaan seuraavat tavoitteet:

1. Jalostukseen tullaan käyttämään vain luonteeltaan tasapainoisia yksilöitä. Eryteisesti narttulinjaan kiinnitetään tässä mielessä huomio, sillä on näyttöä, että narttu periyttää luonnetta enemmän kuin uros.
2. Ylläpidetään rodun hyvää tilannetta arkuuden ja aggressiivisuuden välttämisen suhteen.
3. Kiinnitetään huomio koiran koulutettavuuteen. Tällöin liian itsenäisiä ja voimakasluonteisia yksilöitä tulee välttää jalostuksessa, samoin kuin liian pehmeitä tai koulutusta heikosti sietäviä yksilöitä.

Käyttöominaisuudet

Pointteri on monipuolinen kanakoirarotu, jonka tulee suoriutua vaativissa metsästystilanteista erityyppisissä maastoissa. Metsästystilanteessa koiran tulee riittävää yhteyttä ohjaajaansa pitäen löytää riista sekä käsitellä se niin, että ohjaajalle avautuu asean avulla mahdollisuus saaliin saamiseen. Lisäksi pointterin tulee noutaa ammuttu saalis. Näin toimiakseen pointterilla tulee olla geneettisesti taipumus etsiä riistaa intensiivisellä ja tyylikkäällä haulalla. Geneettisesti periytyvänä ominaisuutena pidetään myös koiran kykyä löytää lintu ja käsitellä se oikein. Säilyttääkseen optimaaliset käyttöominaisuutensa jatkossakin, rodun tavoitteiksi asetetaan seuraavat tavoitteet:

1. Jalostukseen käytetään vain käyttökoepalkittuja koiria tai käyttökokeessa palkittujen koirien jälkeläisiä.
2. Jalostukseen valitaan käyttöominaisuuksiltaan hyvätasoisia yksilöitä sekä kiinnitetään huomio myös pentuesisarusten sekä ensimmäisen ja toisen sukupolven käyttöominaisuuksiin.

Terveys ja lisääntyminen

Pointteria voidaan pitää perusterveenä rotuna, jolloin rodussa ilmeneviä sairauksia pidetään yksittäistapauksina. Myöskään rodun ulkomuotoon ei liity terveyteen vaikuttavia ylikorostuneita piirteitä, jotka osaltaan voisivat olla viemässä rodun terveyden kehitystä epäsuotuisaan suuntaan. Käyttökoirarodulle asetutut terveyskriteerit ovat korkeat. Erityisesti koirien rakenteen, kuten lonkka- ja kyynärnivelten tulee kestää kovaa ja pitkäkestoista rasitusta. Toinen merkittävä vaatimus on karvan ja tassujen kestävyys. Periytyvistä haitoista purentavian, häntämutkan sekä napatyrän seuranta tulee niin ikään jatkaa. Rodussa satunnaisesti raportoituja sairauksia kuten furunkuloosi, epilepsia, erilaiset syöpäkasvaimet sekä kilpirauhasen vajaatoiminta kehitystä tulee jatkossakin seurata määrätietoisesti.

1. Lonkkakuvausmäärien kasvattaminen tasolle 50 %/rekisteröinnit
2. Lonkkadysplasia-asteen säilyminen terveenä (A tai B) 85 %:lla kuvatuista koirista
3. Seurataan jalostuskäytössä olevien yksilöiden kyynärniveltuloksia
4. Seurataan terveystarkastusrodussa esiintyvien sairauksien esiintyvyyttä

Ulkomuoto

Pointterin ulkomuodon tulee olla keskikokoinen, rungoltaan korkeuttaan pidempi, verrattain kevyt koira, silti voimakas ja jalo. Sen rakenteen tulee ilmentää sekä kestävyyttä että nopeutta. Oikea pointterityyppi ilmenee erityisesti täysin omanlaisessa päässä, hyvässä ryhdissä sekä verrattain lyhyessä ja suorassa hännässä. Tavoitteena on säilyttää pointterin koko ja rakenne sellaisena, että se vastaa parhaiten käyttötarkoituksen vaatimiin ominaisuuksiin.

1. Säilytetään rodunomaisen käyttötarkoituksen mukainen ulkomuoto
2. Kiinnitetään huomio rodunomaisen pään muotoon ja sen säilymiseen
3. Vältetään neliömäisen rungon vakiintumista rodussa

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Pointtereiden PEVISA-ohjelma määrittelee jalostukseen käytettävien yksilöiden terveydelliset minimivaatimukset. Ohjelma rajaa jälkeläismääräksi maksimissaan 20 pentua, jolloin viimeinen pentue voidaan rekisteröidä. Lonkkadysplasiatuloksen tulee olla luokkaa A tai B ja koiran tulee olla lausunnon saatuaan yli 12 kuukauden ikäinen. Kyynärnivellausuntoa koskee sama ikäraja, mutta lausunnon tulos ei vaikuta rekisteröintiin.

Pointterijaos on määritellyt jalostuksen minimikriteereiksi PEVISA-ohjelman lisäksi seuraavat suositukset:

1. Koiralla itsellään tulee olla tulos rodunomaisesta metsästyskokeesta (KaMe, KaKe, KaTu) tai sijoitus Kultamalja- tai Derbykilpailuista
2. Tai koiran lähisukulaisella (molemmat vanhemmat tai pentuesisar) on jokin yllä mainituista koetuloksista
3. Koiralla tulee olla virallinen näyttelytulos

Rodun edelliseen JTO:aan on kirjattuna lisäksi seuraavat jalostussuositukset, joita voidaan edelleen pitää relevantteina suosituksina myös tulevaan ohjelmaan kirjattaviksi:

- Jalostukseen ei tule käyttää koulutettavuudeltaan haasteellisia tai luonteeltaan aggressiivisia koiria (levottomuus, ääniherkkyys, pelokkuus)
- Jalostukseen ei tule käyttää metsästyksellisesti epätarkoituksenmukaisen kookkaita tai raskaita yksilöitä.

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

Pointterijaos on Kanakoirakerho - Hönshundssektionen ry:n alainen rodun jalostuksesta ja kehityksestä vastaava rotujaos. Se määrittelee edustamansa rodun tavoitteet ja sillä tulee olla paras tietämys pointtereista Suomessa. Pointterijaos pyrkivät toiminnallaan tukemaan ja edesauttamaan pointtereiden käyttöominaisuuksien vaalimista myös seuraavalla jalostuskaudella. Käytännössä ne tarjoavat koulutus-, näyttely- ja koemahdollisuuksia harrastajilleen. Toiminnan tavoitteena on tehdä rotua positiivisella tavalla tunnetuksi, auttaa uusia harrastajia lajia alkuun sekä luoda hyvää yhteishenkeä pointteriharrastajien sekä kaikkien englantilaisia rotuja harrastavien jäsentensä välille.

Pointterin tunnettavuutta metsästyskoirarotuna on vaalittava aktiivisella tiedottamisella. Tämä edesauttaa alkuperäisen tyyppin pentujen kysyntää ja niiden ohjautumista oikealle omistajaryhmälle. Lisäksi rotu on metsästävällä omistajalla oikeassa ympäristössään ja pääsee näin toimimaan alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan eli seisovana kanakoirana. Tietoa rodun ominaisuuksien kehityksestä ja tavoitteiden saavuttamisesta saadaan pointterijaoksen teettämällä populaatiokartoituksilla. Viimeisin populaatiokartoitus tehtiin vuoden 2023 aikana ja sitä jatkettiin 31.7.24 saakka vähäisen vastausmäärän vuoksi. Kyselyn tuloksia käytettiin tätä jalostuksen tavoiteohjelmaa laadittaessa.

Jaostoimikunnat ovat vastanneet 1990-luvun alusta alkaen rotukohtaisesti kunkin rodun jalostuksen ohjauksesta. Tätä ennen KKK-HHS ry:ssä toimi kaikkien rotujen yhteinen jalostustoimikunta. Tiedon tarpeen ja määrän kasvaessa katsottiin jälleen 2000-luvulla tarpeelliseksi muodostaa kaikkien rotujen yhteinen jalostustoimikunta jaosten rinnalle. Toimikunta perustettiin yleiskokouksessa maaliskuussa 2012. Jalostustoimikunnassa on edustus Kanakoirakerho - Hönshundssektionen ry:n jokaisesta rotujaoksesta. Yhteinen jalostustoimikunta laati 2012 kaikille KKK-HHS ry:n alaisille roduille yhtenäiset pentuvälityskriteerit. Koska täysin aukottomien ohjeiden laatiminen on käytännössä mahdotonta, luotiin ilmoitusehtojen yleiset suuntaviivat. Nämä määrittävät niin sanotut minimivaatimukset, joissa huomioidaan rotukohtaiset PEVISA-vaatimukset ja JTO:n määrittämät asiat. Kriteerit tulivat käyttöön vuoden 2013 alusta. Yleiset pentuvälitysehdot ovat seuraavat:

- Kasvattajan tulee olla paitsi rotujärjestön, myös Suomen Kennelliiton jäsen.
- Pentuesuunnitelma on toimitettava rotujaokselle viimeistään yhtä kuukautta ennen astutusajankohtaa.
- Rotujaos tuo julkaisussa esille joko kasvattajan raportoimat tai muuten esiin tulleet pentujen terveyteen mahdollisesti vaikuttavat tiedot (esimerkiksi hammaspuutos, häntämutki, purentavika, napatyrä).
- Kasvattajan tulee ilmoittaa pentuvälitykseen tiedot tarkasta astutusajasta, pentueen syntymästä, lukumäärästä (nartut/urokset), varauksista ja viimeisen pennun luovutuksesta.
- Käyttökoetus-, näyttelytulos- ja terveysvaatimukset koskevat suunnitelman molempia vanhempia.

- Rotujaos voi halutessaan asettaa näiden vaatimusten lisäksi rotukohtaisia erityisvaatimuksia.
 - Vaatimukset koskevat kotimaisia pentuesuunnitelmia. Rotukohtaisella jalostusneuvonnalla ja pentuvälityksellä pyritään ylläpitämään tervettä, elinvoimaista ja populaatioltaan riittävää pointterikantaa
- Yhteystyötä muihin rotua harrastaviin Pohjoismaisiin sisarjärjestöihin ylläpidetään aktiivisesti sekä autetaan jäsenistöä tuontikoirien saamiseksi maamme. Jäsenistöä palvelee myös aktiivisesti toimivat internetsivut (www.kanakoirakerho.fi/content/pointteri) sekä vuosittain ilmestyvä vuosikirja sekä säännöllisesti julkaistava jäsenlehti, Ekipage. Käytössä oleva ja vuonna 2015 toimintaan saatu, koko Kanakoirakerhoa palveleva yhteinen jalostustietojärjestelmä, mahdollistaa entistä kattavamman tiedot rotumme yksilöiden käyttö-, näyttely- ja terveystiedoista. Rotujärjestön toiminnan tavoitteena on tarjota laaja-alaisia, laadukkaita sekä tasavertaisia metsästyskoirapalveluja koko harrastajakunnalleen.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Rodun jakautumista näyttely- ja käyttölinjaisiin pointtereihin pidetään rodun alkuperäisen käyttötarkoituksen näkökulmasta erittäin valitettavana, ongelmallisena, sekä rodun kehityksen kannalta suurimpana uhkana. Kehityksen estämiseksi jalostustyössä tulisi edelleen säilyttää käyttöominaisuuksien kannalta tarkoituksenmukainen sopusuhtainen ja metsästykseseen voimakkaasti innostuva pointteri. Rodun kahtiajaon kehittymiseen ja ylläpitämiseen ovat vaikuttamassa ne kasvattajat, jotka eivät noudata rotujärjestön jalostukselle asettamia käyttösuosituksia. Sen lisäksi, että jalostamalla vain ulkonäköä menetämme populaatiostamme rotumääritelmän mukaisia käyttöominaisuuksia, aiheutamme myös rodun ulkomuotoon tiettyjä ylikorostuneita piirteitä, kuten liian suuri koko, voimakkaan suorat etukulmaukset sekä liikkeessä niin sanottu "hackney-askellus".

Ongelman ratkaisemiseksi ei ole olemassa nopeita tai helppoja vaihtoehtoja. Rotujärjestö on jakanut ja sen tulee jatkossakin jakaa aktiivisesti tietoa rodun käyttötarkoituksesta ja ylläpitää myönteistä imagoa pointterista tasapainoisena ja ystävällisenä metsästyskoirana. Näin toimimalla metsästyslinjaisten pointtereiden kysyntää ylläpidetään ja luodaan käyttölinjaisille rodun kasvattajille suotuisat toimintaedellytykset. Rodunomaiset metsästyskokeet ovat edelleen paras tapa arvioida koiriemme käyttöominaisuuksia, joten jalostuskoirien suosituksissa tulee edelleen painottaa näyttöä tältä osa-alueelta. Ulkomuodollisten ylilyöntien estämiseksi ulkomuototuomarien koulutukseen on Kennelliitto yhdessä rotujärjestön kanssa jo lisännyt rodun rakenneominaisuuksien arvioimisen myös käytännön metsästystilanteissa. Tämä onkin paras tapa perehdyttää rotumme tulevia ulkomuototuomareita arvioimaan sopusuhtaisen rakenteen merkitystä metsästyskoiralle. Ulkomuototuomareiden tietoisuutta lisäämällä saamme yhteisen käsityksen siitä, millainen on oikea metsästävä pointteri.

Rodun kahtiajaon lisäksi jalostusta uhkaava ongelma on geenipohjan kapeus ja jalostuspohjan laajentamistarve onkin Suomen kokoisessa maassa varmasti kaikille roduille jokseenkin yhteinen. Ongelmaa on pyritty viime vuosina ratkaisemaan erityisesti pohjoismaisilla tuonneilla ja urosvalinnoilla. PEVISA- ohjelmaan kirjatun ja edelleen kiristetyn jälkeläisrajoituksen myötä yksittäisten jalostuskoirien käyttö on saanut raamin, eikä niin sanottuja "matador-yksilöitä" ole enää päässyt muodostumaan. Rodun sukusiitosaste on pysynyt vuosia matalana ja tätä kehitystä tulee edelleen jatkaa. Pentuerekisteröintien määrää on myös tarkoituksenmukaista kasvattaa, mutta määrän

lisääminen ei saa tapahtua laadun kustannuksella. Monimuotoisuutta täytyy pyrkiä lisäämään ja kannustaa käyttämään potentiaalista materiaalia mahdollisimman laajasti. Tietyn päämäärän saavuttamiseksi on joissain tapauksissa oltava valmis tinkimään hieman jostain muusta yksityiskohdasta. Kuitenkin päämäärä pitää aina muistaa: vaalia metsästysominaisuuksia niin, että säilytetään samalla perusterve, hyväluonteinen ja oikeantyyppinen pointteri.

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Taulukossa 13 esitetään toimenpiteiden aikataulu ohjelman eri vuosille. Lisäksi kohdassa käydään läpi keinot, joilla rotujärjestö seuraa JTO:n ja rodun PEVISA-ohjelman vaikutusta. Suuri osa toimenpiteistä on vuosittaisia ja ne on kirjattu ensin. Tämän jälkeen taulukossa on esitetty erilliset tapahtumat ja hankkeet.

Vuosittaiset toimenpiteet:

1. tilastoidaan vuosittain rodun kannalta merkittävimmät tunnusluvut
2. järjestetään koulutustapahtumia
3. tiedotetaan aktiivisesti rotujärjestön julkaisuissa
4. erikoisnäyttelyn järjestelyihin osallistuminen
5. rotukisan järjestäminen (avoin myös ilman näyttelytulosta)
6. järjestöyhteistyö kotimaassa ja ulkomaille

Taulukko 13. *Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta*

Vuosi	Tehtävä tai projekti
2025	<ul style="list-style-type: none"> - Uusi JTO valmistuu - Hyödynnetään tietokannan ja rakennekatselmuksen antamaa informaatiota jalostusneuvonnassa - Osallistutaan rakennekatselmukseen
2026–2030	<ul style="list-style-type: none"> - Osallistutaan rakennekatselmuksiin - Järjestetään joka toinen vuosi syksyllä koulutuspäivät kenttäolosuhteissa yhteistyössä gordoninsetterijaoksen kanssa. - Hyödynnetään tietokannan ja rakennekatselmuksen antamaa informaatiota jalostusneuvonnassa - Järjestetään sekä osallistutaan Pohjoismainen Nordisk Pointermatch - Uuden JTO:n valmistelu alkaa vuonna 2028
2029	<ul style="list-style-type: none"> - Uusi JTO valmistuu

JTO:n ja PEVISAn vaikutuksen seuraaminen

Lonkkadysplasia- ja kyynärdysplasiakuvausten tuloksien avulla pystytään seuraamaan niiden vaikutusta koirien terveyteen ja käyttöominaisuuksiin, kuten haun tyyliin ja vauhtiin sekä koirien kestävyyskykyyn.

7. LÄHTEET

FCI hip dysplasia classification. Viitattu 6.2.2025. <https://www.kennelliitto.fi/files/fci-hip-dysplasia-classification-0>

Rakennekatselmuslomake 2015–2018.

Kanakoirakerho – Hönshundssektionen ry jalostustietojärjestelmä
<https://koiratietokanta.fi/kanakoirakerho/haekoira.php?lang=fi>

Kanakoirakerho – Hönshundssektionen ry vuosikirjat

Kanakoirakerho/pointterijaos terveys-/ominaisuus-/kotikäyttäytymiskysely 2023

Lappalainen, S. 2020. Suomen Kennelliitto. Kyynärnivelen kasvuhäiriöt. Viitattu 6.2.2025.
<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/kyynarnivelen-kasvuhairiot>

Pointtereiden JTO 2021–2025

Ramel Otto, Kuinka koulutan kanakoirani -Pointterit ja setterit kotona ja kentällä, 1993, Gummerus

Suomen Kennelliiton artikkeli

Suomen Kennelliiton koiran terveystutkimus 2019

Suomen Kennelliiton Koiranet-jalostustietojärjestelmä

8. LIITTEET

Liite 1. Kopio 2025 vuosikokouksen pöytäkirjasta

Liite 2. Pentuesuunnitelmalomake

Liite 3. Rakennekatselmuslomake